

Міністерство освіти і науки України
Ніжинський державний університет ім. М. Гоголя
Факультет педагогіки, психології, соціальної роботи та мистецтв
Кафедра музичної педагогіки та хореографії

ОП Хореографія
зі спеціальності 024 Хореографія

ПОЯНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

до кваліфікаційної роботи на здобуття освітнього ступеня «Магістр»
«Хореографічний калейдоскоп сучасної Італії»
Карася Володимира Володимировича

Науковий керівник:

Ростовська Юлія Олександрівна,
доцент, кандидат педагогічних наук

Керівник творчої роботи:

Пархоменко Олександр
Миколайович,
доцент, кандидат педагогічних наук

Рецензент:

Благова Тетяна Олександрівна
доктор педагогічних наук, професор

Допущено до захисту _____

в.о. завідувача кафедри музичної педагогіки та хореографії
доцент **Олена КОВАЛЬ** _____

Ніжин – 2023

ЗМІСТ

ВСТУП	3
РОЗДІЛ 1. Теоретичні основи кваліфікаційної роботи «Хореографічний калейдоскоп сучасної Італії».....	6
1.1. Історіографічний аналіз першоджерела кваліфікаційної роботи: хореографічне мистецтво Італії (культурно-історичний екскурс країною).....	6
1.2. Специфіка культури і танцювального мистецтва окремих регіонів Італії. Особливості та порівняльна характеристика провінцій.....	13
1.3. Новітнє танцювальне мистецтво Італії. Особливості розвитку танцю у ХХІ столітті.....	25
Висновки до першого розділу	35
РОЗДІЛ 2. Художні особливості хореографічної постановки «Вогонь любові, що ніколи не згасне» у контексті кваліфікаційної роботи «Хореографічний калейдоскоп сучасної Італії».....	37
2.1. Ідейно-тематичний аналіз хореографічного твору.....	37
2.2. Композиційно-архітектонічна будова хореографічної композиції.....	42
2.3. Характеристика музичної основи та сценографія хореографічного твору.....	48
Висновки до другого розділу.....	53
ЗАГАЛЬНІ ВИСНОВКИ.....	55
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ЛІТЕРАТУРНИХ ДЖЕРЕЛ.....	58
ДОДАТКИ.....	61

ВСТУП

Прославлена своєю багатою культурною спадщиною Італія вважається одним з найвизначніших культурних осередків Європи. Зародження епохи Відродження та його великих мистецьких рухів, таких як Ренесанс і Бароко, відбулося саме у цій країні. Мистецтво та культура Італії мають багатовікову історію, починаючи з античності і до сьогодення. Італія відома своїми внесками в архітектуру, живопис, скульптуру, музику, хореографію, літературу та моду.

Італію досліджували багато відомих у світі істориків, географів, мистецтвознавців та науковців: Леонардо да Вінчі, Геродот, Мікеланджело, Д. Вазарі, К. Корренс, В. Янсзон. Серед українських дослідників варто відмітити М. Гоголя, який десять років прожив в Римі, досліджуючи мистецтво країни та займаючись там своєю творчою діяльністю. А також М. Драгоманова – українського історика, публіциста, філософа та літературознавця, який мандрував провінціями Італії, вивчаючи її етнографію і діалекти.

Італійське хореографічне мистецтво охоплює різні стилі і жанри танцю, які розглядаються як важлива складова частина культурної спадщини країни і світу в цілому. Воно відображає велику креативність, експресивність та традиції народу. Усі ці аспекти роблять Італію однією з найбагатших та найцікавіших культурних країн світу.

Не оминув і я своєю увагою культурне, історичне та хореографічне розмаїття цієї чудової країни, обравши тему кваліфікаційної роботи **«Хореографічний калейдоскоп сучасної Італії»**.

Мета нашої кваліфікаційної роботи полягає в аналізі історичних і культурних особливостей Італії та здійсненні на основі цього хореографічної постановки «Вогонь любові, що ніколи не згасне».

Завдання кваліфікаційної роботи:

- проаналізувати культурні особливості Італії;
- дослідити специфіку танцювального мистецтва окремих регіонів Італії;

- висвітлити особливості розвитку танцювального мистецтва Італії у XXI столітті;
- розкрити ідейно-тематичний аналіз хореографічної постановки «Вогонь любові, що ніколи не згасне»;
- сформулювати та обґрунтувати композиційно-архітектонічну будову хореографічної композиції.

Новизна кваліфікаційної роботи полягає у:

- структуруванні найпоширеніших хореографічних стилів в сучасній Італії;
- узагальнюючому аналізі народних танців Італії за їх приналежністю до окремих провінцій;
- застосуванні власних підходів до репетиційної роботи з виконавцями, оригінального поєднання форм роботи.

Практичне втілення кваліфікаційної роботи. Завдяки композиційному та сценографічному рішення, творча робота «Хореографічний калейдоскоп сучасної Італії» може бути реалізована до показу як цілісна хореографічна міні-вистава, так і окремих її епізоди. Мистецькі, хореографічні, педагогічні та балетмейстерські знахідки стануть у нагоді практикам та теоретикам хореографічного мистецтва. Участь танцівників у хореографічному творі сприятиме підвищенню їх виконавського рівня, розширенню акторського діапазону, набуті досвіду роботи із балетмейстером-постановником.

Очевидною є просвітницька та виховна роль кваліфікаційної роботи, яка надасть можливість танцівникам та глядачам ознайомитися з культурними особливостями і хореографічними стилями Італії, що притаманні Італії.

Апробація кваліфікаційної роботи. Досвід реалізації роботи відображений у статті на тему: «Хореографічне мистецтво Італії: культурно-історичний екскурс по країні», опублікованій у науковому виданні «Мистецька освіта очима молодого науковця: матеріали V Всеукраїнської студентської науково-практичної конференції (Ніжин, 15 листопада 2022р.)» та у доповіді «Новітнє танцювальне мистецтво Італії: особливості розвитку танцю у XXI

столітті» на VI Всеукраїнської студентської науково-практичної конференції «Мистецька освіта очима молодого науковця»(Ніжин, 6 грудня 2023 р.)

Структура та обсяг пояснювальної записки. Пояснювальна записка складається зі вступу, двох розділів, висновків до кожного розділу, загальних висновків, списку використаних джерел (32 найменування), додатків. Загальний обсяг роботи - 66 сторінок, з них основного тексту - 54 сторінки.

РОЗДІЛ 1. Теоретичні основи кваліфікаційної роботи «Хореографічний калейдоскоп сучасної Італії»

1.1. Історіографічний аналіз першоджерела Кваліфікаційної роботи: хореографічне мистецтво Італії (культурно-історичний екскурс країною)

Італія – це унікальна, багатоетнічна та дивовижна країна, у якій все, як у кінофільмі, як у романі, як у пісні, як у танці. Вона тисячоліттями збирала у собі та поєднувала стародавні традиції і архітектуру з модними бутіками й неперевершеними витворами мистецтва, які були створені найвідомішими митцями. У численних театрах цієї країни завжди звучатимуть неповторні голоси та тембри найкращих виконавців світу. Італія має незліченну кількість історичних пам'яток, які гармонійно поєднуються з місцевою сучасністю та нестримним ритмом життя.

Насправді, Італія – це країна з найбільшою історичною, культурною, мистецькою та художньою спадщиною, яка була однією з найвеличніших імперій в світовій історії за епохи Відродження. Ця країна – одне з найбільш унікальних та чарівних місць у світі, в якому, що не місто – то скарбниця, що не регіон – то особливий[20, 108].

Історичний екскурс країною варто почати з того, що минуле Італії дуже різноманітне, багате та унікальне. За весь період свого існування країна зазнавала падінь і злетів, була не раз розділена та об'єднана. В межах її території у давні часи виникла велична імперія — Римська. Без жодного сумніву можу сказати, що Італія – це колыска та місце зародження західної цивілізації.

Перші згадки про країну та її народ зустрічаються у працях давньогрецьких істориків з V ст. до н. е., де вказується назва країни – Італія. Жителів, які заселяли цю місцевість називали італіками та італіотами. Вже у III ст. до н. е. Італією називали весь півострів до річки Рубікон, а у II ст. до н. е. — територію до схилів Альп. До Римського періоду тут жили племена етрусків, умбрів, лігурів і навіть галлів. Сам Рим був заснований на річці Тибр в 753 році до н. е.[20, 56].

У I столітті республіку почали вражати внутрішні конфлікти, почалося все з повстання рабів під правлінням Спартака. У подальшому спалахнула громадянська війна, у котрій здобув перемогу Юлій Цезар. Він одразу встановив диктатуру, заклавши основи для започаткування могутньої імперії.

Після вбивства Цезаря влада одразу перейшла до Октавіана Августа, відомого як засновника Римської імперії. Коли вже не стало й першого імператора Риму, влада перейшла до Тиберія – першого з династії Юліїв – Клавдіїв. Їх династія скінчилася в середині I століття нашої ери – вбивством Нерона. І вже до кінця I століття правила Римом династія Флавіїв.

Їй на зміну прийшла династія Антоніїв, а трохи згодом - династія Северів. У цей період велична Римська імперія сягала піку могутності й розвитку – вона володіла землями майже всієї Південної Європи, гігантською частиною Західної Європи й Північної Африки[8, 36].

У IV столітті почався занепад Риму, після чого імператор Костянтин заснував величне місто – Константинополь, в яке й переніс свою столицю. Наприкінці IV століття утворюються Західна та Східна Римські імперії. У V столітті в Італію вдерлися вестготи і вандали, наслідком чого був розграбований і узятий Рим, а стародавня і могутня імперія впала. Візантія (Східна Римська імперія) проіснувала ще майже тисячу років, після чого впала, але вже тільки в XV столітті.

У XIII - XV століттях на території Італії сформувалося безліч держав: республіки Генуя та Венеція, королівство Неаполь, Мілан, Савоя та Папська область. У кінці цього періоду почалася епоха Відродження, центром якої стала Флоренція[3, 97].

Італія по праву вважається колискою епохи Відродження – країна з розвиненою у ті часи економікою і культурою, де величезних успіхів набуває мистецтво, особливо хореографічне. Танець стає невід’ємною і важливою складовою частиною маскарадів, вуличних карнавалів, балів, театральних вистав.

Прийнято вважати, що італійські традиційні танці взяли початок свого формування в XV столітті. Бо до цього часу танцювальні рухи італійців не мали чітких, визначених закономірностей та правил і зовсім не відрізнялися багатогранністю й різноманітністю. Змінився загалом і характер італійських танців, бо в них з'явилася плавність, легкість і швидкість в рухах.

В епоху Відродження в Італії існувало розмежування придворних та народних танців. У придворних танцях вимагали, щоб танцівники багато тренувалися та часто виступали на сцені перед вельможами, у той час як народний танець міг танцювати майже кожен на площах та ярмаркових помостах.

Історико-побутові танці, такі як: гальярда, павана, вольта, куранта, сарабанда, жига, алеманда та багато інших ставали основою матеріалу для створення віртуозних композицій. Інформація про тодішні придворні танці була збережена краще та більш детально дійшла до наших часів, ніж інформація про італійські народні танці, оскільки майстри танцю збирали данні у рукописах, а пізніше вже у друкованих книгах [18, 145].

Танцювальні мотиви привертали увагу композиторів епохи Ренесансу, а їхня музика, створена на основі танцювальних ритмів, значно вплинула на розвиток теорії танцю. Про це свідчать праці найбільш знаменитих двох майстрів танцю Італії XVI століття – Чезаре Негрі і Фабріціо Карозо, які є основоположниками італійської академічної школи. Вони обидва залишили праці, в яких знаходяться дані про правила виконання та класифікацію італійських танців.

У XVII – XVIII столітті бере початок формування освітнього поля хореографії, яке починає активно розповсюджуватися територіями тогочасної Італії та Франції. Це починає виражатися в активних пошуках систематизації танцю, заснування методики виконання танцювальних рухів, поз та позицій рук і ніг [3, 68].

На початку XIX століття видатний італійський танцівник, теоретик і хореограф танцю Карло Блазіс створює нову загальну теорію танцю, яка включає в себе систему академічного танцю та аналітичну хореографію. Тривалий час він

займав посаду директора в Імператорській балетній академії в Мілані. Завдяки його праці ця академія стала кращою балетною школою Європи.

Започатковане та введене Блазісом планування хореографічних занять, які починаються з практичних вправ і теоретичним та лекційним продовженням, донині зберігається, як основа всього балетного навчання. Італійський хореограф першим після французького балетмейстера П'єра Рамо сформував (французькою мовою) нову загальну теорію танцю, яка відрізнялася від поширених балетних схем у XVIII столітті. У ній саме сценічний танець, а не народний став основою теорії Блазіса [15, 89].

Характерними рисами, притаманними італійській хореографічній школі, стають строгий стиль, віртуозна техніка, стрімка манера руху. На це вплинули два історичні етапи її формування :

- 1) Староіталійська школа, має зв'язок з ім'ям Фоссано (з XVIII століття до 1837 р.);
- 2) Новоіталійська школа, має зв'язок з ім'ям Карло Блазіс (з 1837 р.) [15, 90].

Уподобання вишуканих італійців в епоху Ренесансу дали поштовх для зародження і розвитку одного з найскладніших видів сценічного мистецтва – **балету**, який від самого початку був створений, як танцювальна частина італійської опери. Пройшовши великий і тернистий шлях з усіма видозмінами, наразі балет Італії є унікальним музично-театральним жанром. Він підкорив серця людей в усьому світі та завжди буде залишатися актуальним і цікавим.

Балет – унікальний вид мистецтва, який здатен викликати бурю переживань і емоцій, завжди заглиблює в себе та залишає по собі величезний простір для роздумів. Зазвичай, балет включає в себе музику, танець і пантоміму. Основою сценічного дійства є сюжет, лібрето або драматургічний задум, але бувають балети і безсюжетні.

Балет – це поєднання та синергія декількох видів мистецтв, де лібретист пише зміст вистави, або розкриває зміст вже написаних творів відомих письменників, а потім вже балетмейстер ставить танцювальні номери та

хореографію під музику, яку в свою чергу складає композитор. Та вже тільки після цього артисти балету працюють для того, щоб глядач зміг насолодитися цим прекрасним і фантастично красивим видом мистецтва[24, 257].

Класичний та характерний танець – це основні види танцю в балеті, але останнім часом широко використовуються елементи акробатики і гімнастики. Дуже важливу роль в балеті відіграє пантоміма, за допомогою якої актори передають суть того, що відбувається: розмови, почуття, емоції.

Під час виступу артисти розмовляють з глядачем ще й рухами свого тіла, розказуючи свою історію, чи то радісну, чи то драматичну. Пластичні рухи артистів їх неймовірна граційність, витривалість, гнучкість, сила, стрибучість викликає захоплення, подив та велику повагу до титанічної та наполегливої щоденної праці[16, 92].

Численні балетні школи змагаються за звання найкращої, приваблюючи учнів впровадженням інноваційних технологій, сучасних методів та методик викладання. Тим часом, як різноманітні театри завжди привертають увагу глядачів сучасними інтерпретаціями класичних творів та створенням новітніх постанов. Найвідомішою в Італії залишається *Балетна школа театру Ла Скала*[11,48].

Історичні та політичні події, економічний розвиток, територіальне розташування – все це дуже вплинуло на мистецькі та хореографічні вподобання італійців, але не менше значення має саме культура цієї дивовижної країни. Поняття культури об'єднує в собі науку та освіту, релігію, мистецтво, архітектуру, кухню та звичайно ж традиції та світогляд місцевих жителів[3, 123].

З народної культури взяли початок різноманітні італійські танці. Найстарішим в Італії є танець *Гальярда* – веселий і жвавий, насичений стрибками. Він складається з чотирьох кроків і стрибка, після чого йдуть певні позиції. *Бергамаска* – назва танцю сама говорить про його походження, цей енергійний танець з чітким ритмом був візитною карткою місцевості та населення.

Танець *Сальтарелло* виконувався парою танцюристів в рухливому темпі під супровід гітари і тамбурина, головні рухи танцю – стрибки, оберти і поклони. Урочистим, придворним, повільним танцем є *Павана*, яка складається лише з одного па – кроку павани.

Похідним від відомого танцю Тарантела є *Піцціка*, відмінність якої у тому, що її виконують тільки в парах та, звичайно, й сама Тарантела – найвідоміший танець Італії, який має велику популярність до сьогодні[27, 230].

Тарантела – дуже енергійний, швидкий, темпераментний та пристрасний танець. Характер рухів, ритм, музичний розмір та музичний супровід повністю передає внутрішній стан, особливості темпераменту та натуру сучасних італійців. Тому ці танці часто можна побачити у них на весіллях, національних святах і просто на їх чарівних вуличках та величних площах, як вид вуличного танцю[18, 168].

Цікавий цей танець ще й тим, що він оповитий легендою про своє походження. Згідно цієї легенди, тарантела була створена для одужання від божевілля, істерії та інших симптомів, які виникали після проникнення в організм яду тарантула. Люди вірили, що швидкий темп, експресивність виконання і стрибки допомагають розігнати кров та вилікувати тарантизм, тому ці танці тривали іноді по кілька діб чи доки людина не втрачала свідомість. Танцюють цей танець поодиночі, парами, групами по колу різко змінюючи напрям руху, немовбито повторюючи рух самого павука – тарантула[18, 173].

Стрімкий рівень урбанізації країни та світу загалом, а також величезна популярність Італії як туристичної країни вносить помітні корективи у зацікавленість італійців естетичними уподобаннями і хореографічними стилями інших країн. Останнім часом великої популярності набирають новітні танцювальні форми, такі як: джаз-танець, модерн-танець, фокінізм, афро-джаз танець. Численні розважальні форми, представлені різноманітними шоу-програмами, частіше всього виражаються танцювальними перформансами та імпровізаціями.

Столицею Італії є Рим – одне з найбільш давніх міст країни, в якому пам'ятки архітектури та історії є гордістю нації. Тут Колізей і Пантеон, Фонтан Треві, Сикстинська капела та багато інших дивовижних місць, де органічно поєднується історія і сучасність. Розваги в Римі – це насичена програма в будь-який час доби: вранці можна сходити на екскурсію в картинну галерею Боргезе, а вдень відвідати один із найбільших музеїв сучасного мистецтва у світі – Національний музей мистецтв ХХІ століття [20, 184].

Зате ввечері можна спостерігати та оцінити майстерність найкращих танцювальних колективів світу, які беруть участь у найбільшому міжнародному конкурсі танцю в Італії «Dancing Italy». А пізно вночі бажаючі можуть долучитися до танцювального життя Італії на танцполах нічних клубів Риму, насолоджуючись музичними треками найкращих сучасних діджеїв[11, 120].

Але найвишуканішими розвагами Італії ще з 19го століття і донині є карнавали, яких наразі величезна кількість, а їх різноманіття просто вражає. Саме вони є тією особливістю, якою славиться Італія. Перший карнавал у світі пройшов у загадковому й чарівному місті – Венеція 1095 року.

Слово «карнавал» походить з латинської мови. «*Carne vale*» – дослівно перекладається, як «прощання з м'ясом», оскільки це було завжди останнім масовим святом перед Великим Постом, та останній шанс відсвяткувати, почастувати смачненькі наїдки та гарно й весело провести час перед тривалим періодом стриманості[24, 217].

Обов'язковим атрибутом будь-якого карнавалу є маска. Зародилася ця традиція ще за часів Стародавнього Риму, через розподіл людей за принципом різного соціального статусу. Маска ховала обличчя людей і ніби стирала встановлені цими ж людьми межі, робила усіх невпізнаваними на період всього карнавалу. Карнавальне свято завжди відволікало людей від однорідної і сірої буденності, важкого трудового повсякдення даючи змогу розслабитись і відпочити, а також забути про правила, заборони і обмеження, які людям щоденно диктує суспільство[18, 76]. Саме атмосфера карнавалу дає можливість відчувати той самий смак свободи.

Тож, сучасна Італія має достатньо умов для процвітання і розвитку хореографічного мистецтва. Історичні події, що відбувалися на території цієї країни мали вплив на розвиток культури і мистецтва. Культура Італії – це і міланський театр Ла Скала, який по праву вважається центром оперної культури, і всесвітньо відома Пізанська башта, і римський Колізей.

Кожне місто Італії – чи то Рим, чи шекспірівська Верона, чи романтична Венеція – це культурне відкриття, яке розширює горизонти естетичного сприйняття, занурюючи в атмосферу різних епох, примушуючи дивуватися безкінечності людських можливостей[11, 25].

1.2. Специфіка культури і танцювального мистецтва окремих регіонів Італії. Особливості та порівняльна характеристика провінцій.

11 грудня 1947 року Конституцією Італії було затверджено поділ Італійської республіки на двадцять регіонів, які, в свою чергу, поділяються на сто десять провінцій (від 2006 року), включаючи Валле – д’Аоста (єдиний регіон Італії, що не має провінцій). З кожним роком італійських провінцій стає все дедалі більше. Кожен з регіонів має окремо обраний парламент, герб і прапор, уряд та адміністративний центр, а кожна провінція має свого президента, поліцію, джунту та поділ на комуни[8, 46].

Італія має довгу історію становлення і розвитку танцювального мистецтва, яке розвивалося у різних регіонах країни, маючи свої характерні особливості і традиції. Деякі провінції особливі своїм минулим, а деякі – сучасністю, але, без сумніву, кожному регіону є чим пишатись.

Ломбардія – регіон у північній частині Італії, в якому розвивається багата танцювальна культура з власними традиціями і особливим характером. Хореографічне мистецтво є важливим елементом культури Ломбардії, оскільки воно відображає історію та мистецьку спадщину регіону, який в свою чергу, славиться своєю багатовіковою історичною спадщиною[18,128].

Значна кількість театрів, галерей, музеїв, концертних залів в регіоні приваблює мистецьких туристів зі всього світу. Культурні традиції регіону простежуються в його скульптурі і архітектурі. Кафедральні собори, храми, палацовий комплекс десятиліттями слугували захистом стародавніх традицій Італії[11, 39].

У Ломбардії свої корені пустив й живопис, зокрема, ренесансний. Він підкреслює ідеальну гармонію між технікою, патосом та естетичним смаком мистецької культури. Також регіон славиться духовними традиціями, такими як музика вівчарів і лірика, вони використовують унікальний східний релігійний стиль, що витримує елементи синкретизму з відокремленням від класичної музичної традиції[20, 186].

Окрім всього іншого, регіон має багату культурну традицію у виробництві керамічного мистецтва, що витримує загальний місцевий стиль та технології. Через це у Ломбардії популярні ярмарки, на яких місцеві жителі продають унікальні вироби з кераміки і срібла, а також предмети домашнього вжитку тощо [3, 124].

Танці у цьому регіоні є важливим елементом соціального життя та розваг. Вони часто виконуються на весіллях, традиційних святах, балах та інших особливих заходах. Танцювальне мистецтво Ломбардії включає у себе багато народних танців, які зароджувалися століттями, але також для нього характерні й сучасні танцювальні напрямки. Народні танці Ломбардії виконуються у традиційних костюмах і відображають місцеву культурну ідентичність[18, 154].

Хореографія регіону має свої унікальні характеристики, вони виражаються у подачі рухів та музики. Як правило, танці цього регіону традиційно жваві і переважно з каденцовим ритмом і дотриманням визначених позицій. Одним з найвідоміших та найпопулярніших танців Ломбардії є плавний «*Waltz Liscio*» – традиційний вальс, який частіше всього виконується на балах та весіллях у регіоні[27, 229]. Він поєднує в собі елементи класичного вальсу в поєднанні з місцевими традиціями.

Інший танець, який зародився безпосередньо в місцях регіону – це *ломбардська мазурка* вона є традиційним танцем, який зазвичай танцюють в трійці. Мазурка має складну структуру і складається з багатьох рухів ногами і поворотів. Ще один популярний танець провінцій регіону – *сальтарелло*, який виконується у парах та має більш жвавий темп. Він включає в себе багато стрибків та кроків, а також поворотів та обертань[17, 163].

Цей мальовничий регіон Італії подарував світу ще один відомий танець – *бергамаска*, який зародився у місті Бергамо в XV - XVI століттях як танець італійського народу. Він може бути сольним танцем виконавця, що виходить у народному кольоровому костюмі з високим капелюхом. Його найчастіше використовували у виставах, серенадах та на театральних вечірках. В сьогоденні танець став частково забутим, але все ще зберігається в культурному середовищі країни. Його можна побачити в інтерпретаціях та реконструкціях стародавніх фестивалів давніх часів і традиційних весільних церемоніях[24,188].

Дуже важливим для театального, танцювального, мистецького та музичного життя Ломбардії є те, що в ньому знаходиться Ла Скала (італ. Teatro alla Scala) – один із найпопулярніших театрів світу розташований у місті Мілан. Відомий театр став символом оперної музики, а також мистецтва світової слави, все це відбулося завдячуючи традиціям, глибокій історії і відомим виконавцям, що виступали на його сцені[7, 49].

Заснований був *Ла Скала* у 1778 році, коли група меценатів, аристократів і найкращих музикантів вирішили створити театр для виступів найвідоміших оперних виконавців того часу. З моменту свого відкриття і до сьогоднішнього дня він зберігає славу про себе як один з найкращих театрів світу. Візит до цього фантастичного театру є незабутнім мистецьким дослідженням і неповторною подорожжю культурною спадщиною і історією Італії.

Унікальним фактом і особливістю є те, що у їх архівах зберігаються давні мензури й декорації, які використовувалися у театральних виставах ще понад 200 років тому. Зал театру Ла Скала розрахований на 2800 глядачів, він має прекрасну

акустику і велетенську сцену[7, 56]. А також при театрі була відкрита і працює донині найкраща балетна школа країни.

Тож, Ломбардія – це не тільки регіон значущих інфраструктурних туристичних місць, але й живий, сліпучо неповторний образ цілої епохи, а також культурного моменту, який варто цінувати і оберігати місцевим жителям і гостям такої чудової Італії.

Венето – цей регіон розташований на північному сході Італії. Значну популярність він отримав через своє мистецтво, історичну і культурну спадщину. В регіоні розташовано безліч найкращих музеїв, галерей та художніх шкіл, які спеціалізуються на самих різноманітних напрямках мистецької діяльності. Однією з найбільш відомих особливостей регіону є місто Венеція з його транспортним сполученням, фантастично красивими вузесенькими каналами та неповторним Гранд – каналом[11, 79].

Венето вражає своєю різноманітністю: тут і Верона зі своєю ареною, що служила натхненням для трагічних творів Вільяма Шекспіра і площа Сан – Марко – серце самої Венеції по якій розгулював всім відомий Казанова та ще безліч дивовижних і неймовірно красивих, історичних місць.

Мистецьке життя цього регіону тісно переплетене з хореографічною культурою, якими Венето славиться у всьому світі. В ньому є популярними та поширеними найрізноманітніші танці про які складено численні вірші та легенди. Можна зустріти сучасних танцюристів, що виконують танці під класичну музику, а також традиційні місцеві фольклорні групи, які проводять безліч запальних виступів в різних місцях провінції[15, 48].

Павана є одним з найвідоміших танців всього регіону, він здобув популярність ще за часів Ренесансу. Цей танець найчастіше виконується у парах, а музику для нього грають наживо на гітарі, трубі, тромбоні, тамбуринах і барабанах.

Прийнято вважати, що назва танцю походить від іспанського слова «pavana», а у перекладі це слово означає – «паводок». Можливо, назва була запозичена від рухів танцюристів, які нагадували легкі, плавні рухи на поверхні

води. Сьогодні павану виконують на багатьох танцювальних фестивалях по всьому світу і дедалі більше танцюристів дізнаються про історію та красу цього танцю[7, 94].

Важливою і невід’ємною складовою частиною місцевої культури є танцювальні вечори. Вони проводяться під патронажем і з допомогою в організації місцевих асоціацій і хореографічних клубів. Окрім того, регіон славиться своїми кінозалами, театрами, знімальними павільйонами, які пропонують глядачам демонстрацію численних вистав, фільмів. Важливу роль часто в них відіграють культурні події самого регіону та вибагливість вподобань жителів регіону.

Та без перебільшення, найактивніший туристичний сезон у Венето – це тижні під час проведення італійських карнавалів. Їх в країні величезна кількість, але *Венеціанський карнавал* найвідоміший і найстаріший не тільки в Італії, а й у світі. Він приваблює тисячі іноземних туристів щороку. Такий різноманітний і захоплюючий костюмований захід із загадковими масками й вишуканими танцями триває більше двох тижнів, а свого піку досягає в останню суботу карнавалу. Кілька століть тому, карнавал був святом, яке оголошувалося за 40 днів перед Великим постом, тому, цей захід був останнім місцем, де люди могли відвідати свято[24, 156].

Венеціанський карнавал розпочинається за звичаями давніх поколінь, це відбувається коли місцеві жителі разом із туристами і гостями міста розмовляють, знайомляться, грають в настільні ігри, обмінюються досвідом, знаннями і враженнями. Під час карнавалу у Венеції майже кожен носить костюм, хоча не обов’язково традиційний.

Люди приходять у костюмах різних епох та героїв, а також вигадують унікальні костюми, які стають головним аспектом карнавального наряду. Усі носять маски, щоб бути анонімними. Але раніше це було необхідним для того, щоб не показувати свого соціального статусу[28, 24].

Карнавал у Венеції – це не тільки спосіб повеселитися і переконатися в своїх танцювальних можливостях, але й нагода побачити традиції й культурні

особливості регіону. Місто під час пишних дійств заповнене кольоровими костюмами і масками. Протягом двох тижнів в регіоні відбуваються різноманітні заходи, найцікавішими з них є конкурси кращих костюмів, фестивалі музики, танцювальні заходи, шоу з феєрверками, покази мод, концерти і багато іншого. Найважливішою подією є «Volo Dell'Angelo» (Політ Ангела), коли дівчина у костюмі з лебединими крилами відривається від землі та летить над площею Святого Марка[21, 259].

Лігурія – регіон, який розтягнувся на узбережжі неймовірно чарівного Лігурійського моря, він теж має багату культурну спадщину й може похизуватися своїми досягненнями в цій галузі. Однією з головних пам'яток регіону є місто Генуя, яке є столицею Лігурії. Чарівне місто приваблює туристів своєю старовинною архітектурою, красивими вуличками та мальовничими краєвидами у моря.

Лігурія відома на увесь світ своїм театральним життям. Цим вона завдячує своєму знаменитому театру «Карло Феліче» в Генуї, в ньому відбуваються вистави, балети й опери відомих італійських авторів. У мистецтві цей регіон виділяється своїм геніальним живописом, він був особливим та натхненним для багатьох відомих митців, серед яких легендарний Леонардо да Вінчі, Пабло Пікассо та Едуард Мане[7, 65].

Також, Лігурійські митці займаються виробництвом ювелірних прикрас з дорогоцінних металів і склообробкою, що теж є частиною їх культурної спадщини. Усі ці різноманітні культурні та мистецькі аспекти регіону чудово поєднуються і створюють неповторну й чарівну атмосферу, яка щорічно приваблює все більше і більше гостей. Одним із видів мистецтва цього регіону є його танцювальна культура[20, 91].

Танцювальна культура Лігурії має давню, насичену подіями історію, яка тісно переплетена з народними традиціями і культурними течіями. Найвідомішими танцями регіону та його провінцій є тарантелла і мазурка[18,139]. *Тарантелла* – це енергійний танець, який походить з південної Італії, але став популярним і в Лігурії. Його виконують під музику гітари та

ритми тамбурину, із запальною та жвавою ритмікою. Тарантелла пов'язана з ідеєю «виходу з трансу» та відчуттям свободи й полегшення[18, 142].

Мазурка – це танець польського походження, який також став популярним у Лігурії. Це романтичний та дотепний танок, який виконують парами. Важливою частиною цього танцю є ніжність, витонченість і грація.

Окрім цих танців, є ще декілька інших, які є традиційними для цього регіону. Ось декілька з них: *Монферрато* – танець традиційно виконується у парі. Танцюристи тримаючись один з одним за руки, здійснюють колові рухи і роблять послідовності з кількох кроків вліво або вправо, також до них додають класичні елементи та кроки вальсу або фокстроту.

Танець *Сотто-Джуйо* зазвичай виконують у супроводі звуків скрипки, гітари, акордеону, барабанів або інших ударних інструментів. Він має прості кроки, що легко вчити і тому є дуже популярним для різних вікових категорій.

Танджо – танець, який традиційно виконують в парі. Він має енергійний характер зі складними інтерпретаціями стрибкових рухів під музику, яка зазвичай грається на акордеоні. Ці та інші танці Лігурії є невід'ємною частиною культурної та соціальної ідентичності регіону. Вони привертають тисячі туристів, які хочуть побачити і відчувати атмосферу італійського життя та народних традицій[24, 58].

Тоскана – це регіон на заході центральної частини Італії. Він відомий насиченістю своєї культурної спадщини, прекрасними ландшафтами, архітектурою і вишуканими кулінарними стравами. Тоскана вважається колискою епохи Відродження та батьківщиною дуже багатьох відомих італійців, серед яких Леонардо да Вінчі та Мікеланджело[3, 71].

Танцювальне мистецтво Тоскани – це своєрідна традиція виконання, яка існує в Італії на протязі багатьох століть. Танці провінції можуть включати в себе рухливі ігри, обрядові танці, танці у парах, у колі та інші танцювальні форми. Не дивно, що саме тут зародився старовинний італійський танець *гальярда*, який виник у кінці XVI століття. Танець був популярним в Італії, Англії та Німеччині

того періоду, а у наш час є одним з найбільш популярних старовинних танців на Заході[15, 79].

Це досить швидкий і енергійний танець, який характеризується складними ритмічними фігурами. Серед особливостей танцю можна виділити те, що він включає в себе багато рухів і змін напрямку у швидкому темпі, що робить його досить важким для виконання. Гальярду традиційно танцювали в парах, де чоловік і жінка чергувалися у виконанні різних кроків та рухів. Нещодавно гальярда була відроджена як популярний танець в середовищі танцювальних колективів, а також виступів у вигляді історичного танцю на концертах та театральних виставах [11, 49].

Тоскана славиться своїм хореографічним мистецтвом, ще й через розташування великої кількості хореографічних шкіл і танцювальних компаній, які займаються різними напрямками танцювального мистецтва. Також, поширеними є традиційні італійські танці, які виконуються на відкритому просторі. Саме традиція танцю має тут дуже велике значення, місцеві танцюристи активно досліджують нові форми і створюють свої власні танці. Разом з цим, в Тоскані відбувається багато різних спектаклів і виступів, в яких задіяні як місцеві танцівники, так і зарубіжні майстри танцю[24, 326].

Крім того, у Тоскані досить поширені танцювальні форми, що поєднують в собі елементи класичного і сучасного танцю. Такі танці зазвичай складніші за виконанням, але вони вирізняються високим професіоналізмом і естетичними якостями, а також завжди відображають дух, настрої заходів, музичні смаки та стиль у різних епохах[18, 174]. Це і є одним із найцікавіших аспектів культури регіону Тоскани.

Таким чином, хореографічне мистецтво провінції не зупиняється на досягнутому і змінюється залежно від сучасних тенденцій та нових творчих рішень. Тоскана – це особливий регіон Італії, який легко полюбити за його незабутній італійський шарм, який захоплює серце кожного відвідувача.

Лаціо – це регіон у центральній частині Італії розташований на заході від Апеннінських гір, він омивається Тіренським морем. Рим вважається головним

містом Італії та одним з найбільших міст регіону з величезною історичною та культурною спадщиною. Регіон Лаціо став домом для багатьох культурних і історичних пам'яток найвидатніші і найвідоміші з них – це Колізей, Пантеон, Римський форум, Ватиканський та Капітолійський музеї[20, 65].

Крім того, це місце має фантастично красиві пляжі, природні пам'ятки, національні парки і заповідники. Смачно і корисно можна ще провести час куштуючи різноманітні гастрономічні ласощі.

Танцювальне мистецтво Лаціо характеризується свіжим поглядом на мистецтво. Танці регіону зазвичай пов'язані зі святами, традиціями і релігійними церемоніями. Їх виконання має свої характеристики і відмінності в різних провінціях. Якщо сформулювати загальну характеристику танців Лаціо, то можна відстежити закономірність, що хореографічне мистецтво регіону особливе традиційними народними танцями, які переважно виконують на святкуваннях та фестивалях народного мистецтва у регіоні та країні.

Танцювальне мистецтво для жителів є частиною їх місцевої культури і відображають їхню історію, традиції, настрій і вподобання населення. Найбільш популярними танцями регіону є тарантела, фанданго, сальтарелло та *тарапінья* – веселий танець, у якому танцюристи виконують кроки під музику гітари та акордеону, який виконується зазвичай під час святкування збору врожаю[11, 98].

Також, окрім уподобань своїх народних танців, жителів Лаціо приваблюють й сучасні хореографічні стилі. Найбільш популярними і улюбленими для них є хіп-хоп, контемпорарі та джаз. Ці стилі увійшли в буденне життя молоді стали немов рідними для них, а ще їх часто використовують для проведення конкурсів, фестивалів, танцювальних батлів. Тому, танці та хореографічне мистецтво є важливою частиною місцевої культури і традицій, що передаються з покоління в покоління[6, 151].

Сицилія – найбільший острів у Середземному морі, а ще це автономний регіон країни на південному заході від Італії. Цей популярний серед європейців острів є найбагатшим регіоном в усій країні, бо його культурні, історичні і мистецькі традиції сягають тисячоліть. Кожна з усіх колись присутніх культур

грецька і римська, арабська і норманська залишили свій відбиток і внесли свій вклад у мистецтво, культуру і архітектуру Сицилії.

Збереглися до наших днів на острові древні пам'ятки і храми, фортеці та палаці з різних епох і різних культурних впливів. На усій території регіону розташувалися численні музеї, галереї, виставкові центри, театри та інші культурні установи, які відображають і демонструють особливості розвитку регіону у різні періоди часу[7, 62].

Сицилія немов би зберігає та меморіалізує цілі століття у своїх витворах мистецтва, скульптурах і архітектурі міст створеними художниками, митцями й простими людьми з усього світу. Це місце, де зустрічаються історія, мистецтво та архітектура, створюючи по справжньому унікальний музей просто неба [3, 127].

Хореографічне мистецтво регіону транслює і відтворює давні історичні події, які пов'язані з різними традиціями і національними особливостями, що перетинались на цьому фантастично красивому італійському острові. Інтригує й захоплює глядача поєднання італійської і арабської музики, рухів, костюмів ці всі деталі і схрещення культур створюють неперевершену унікальність.

Самим відомим стилем танцювального мистецтва Сицилії вважається танець тарантела. Він ще з давнини оповитий легендами і має довгу історію, пов'язану зі спробами лікувати сильні головні болі, що виникали в результаті укусу отруйного павука – тарантула[15, 78]. Танцюристи обертаються, тупцюючи ногами в ритм музики, що представляє особливість цього танцю. Танець може бути виконаний в будь-якому ритмі, від повільного до веселого та швидкого.

Піцціка Сициліана – ще один популярний танець регіону, він дуже глибокий і емоційний, під час його виконання танцюристи відображають щирі та темпераментні почуття через кроки і жести. Схоже на те, що виконавці розповідають танцем певну історію. Він часто виконується на вулицях, площах міст та громадських майданчиках. Зазвичай, танець складається з трьох частин, кожна з них має свій власний ритм, характер і настрій. Він часто супроводжується лірою та фідлерською музикою[19, 247].

Від ісламських переселенців на острові з'явилися танці мавританського походження. До таких належать танці: *зіббібо* (танець з виноградними гронами), *беддаін* (танець з мечем) та танці з віялами і кастаньєтами. Ці танці можуть бути відображені у повсякденному житті італійців, в офіційних виставках, фестивалях, туристичних заходах і святкуваннях та є важливою частиною культурної спадщини й всього життя сицилійців, вони допомагають зберегти традиції нації і відомості про минуле[17, 63].

Другий за розміром острів у Середземному морі – *Сардинія*. Мешканці регіону мають свою власну культуру і мову – сардинську. Вона фонетично дуже схожа на італійську, але має свої граматичні і лексичні відмінності. Також, на острові присутні деякі різновиди діалектів. Регіон досить розвинений в туристичному секторі, вони приїжджають в його провінції насолоджуватися піщаними пляжами, гірськими маршрутами, місцевою кухнею та культурними пам'ятками[28, 36].

Танцювальне мистецтво сприймається гостями регіону, туристами, мешканцями, як надважлива частина культури і ідентичності народу. Люди з усього світу приїжджають на острів для того, щоб насолодитися, навчитися та пізнати традиційні танці, музику і просто отримати задоволення від культурних вражень.

Безмежною гордістю переповнені місцеві жителі за свої народні танці, а у цьому регіоні дуже багато різних варіацій та форм хореографічного мистецтва, вони відрізняються в залежності від провінцій де виконуються і звичайно ж від вподобань їх населення. Наприклад, традиційний танець *сароганця* здебільшого виконують у східних регіонах острова, а танець *тезоро* – у західних.

Ускладнення і підсилення рухів – є характерними ознаками танців Сардинії, як і ритмічні удари ніг та каблуків, що створюють специфічний звук. Одяг, що використовується під час виконання танців, також є важливою частиною вистав та виступів, включаючи традиційний одяг з тканин, вишитих сріблом та золотом[18, 167].

Одним із найбільш популярних танців Сардинії є «*Ballo rotondo*», що перекладається як «круглий танець». Його виконують зазвичай на весіллях та святах. Танцюють його у колі, під супровід музики у виконанні народних інструментів, таких, як тамбурин і гітара або спів виконавця а капела[17, 79].

Загалом, хореографічне мистецтво є важливою частиною національної скарбниці й культурної спадщини Італії. Кожен танець, стиль, жанр має свої унікальні та неповторні риси, які допомагають сформулювати та відобразити національний характер і культуру кожної провінції, але є й спільні елементи, які поєднують їх в один національний стиль.

Вивчивши особливості регіонів Італії та порівнявши танці різноманітних італійських провінцій, можливо виявити відмінності в таких характеристиках:

- 1) **Темп:** Танці південної Італії, такі як тарантела, характеризуються швидким темпом та енергійними рухами нарівні зі своїм сильним голосом та гучною перкусією, що здобувається за рахунок набагато більшої кількості ударних інструментів. У той час, як на півночі Італії більш поширеними є розмірені, повільні танці, такі як вальс та повільне танго, які характеризуються більш розсудливим характером.
- 2) **Стиль:** Танці південної Італії відображають традиції та культуру регіону з багатьма впливами грецької, арабської та іспанської культур, тоді як північні танці мають більшу оригінальність та витонченість, що пов'язане з впливами французьких та австрійських культур.
- 3) **Традиції:** У південній Італії традиційно танцюють на обрядових та святкових заходах, таких як весілля, завершення збору урожаю, свято Святого Миколая або свято Святого Рокко, тоді як на півночі танці стали мало пов'язані з релігійними чи культурними святами, маючи більш розважальний характер.
- 4) **Одяг:** Італійський національний одяг може відрізнитися в залежності від регіону, але зокрема він часто пов'язаний з традиційними кольорами провінції. Одяг для танців на південному заході Італії може бути виготовлено з барвистого шовку та льняного матеріалу, тоді як традиційний

одяг для північної частини вирізняється європейською ознакою, стриманим стилем. На півдні країни популярним є вишитий одяг візерунками квіткових мотивів [7, 43].

Визначено, що італійське танцювальне мистецтво вважається втіленням національної культури, саме в ньому чітко проявляються та втілюються традиції різних регіонів Італії та їх провінцій. Хоч у кожного регіону є свої відмінності і особливості, але вони мають одну спільну рису – любов до життя та яскраву усмішку, яка ніколи не зникає з обличч танцівників.

1.3. Новітнє танцювальне мистецтво Італії. Особливості розвитку танцю у XXI столітті.

Танцювальне мистецтво є дуже гарним способом для індивідуального самовираження, прояву власних емоцій, а також для збереження культурної, духовної та національної спадщини країни. Завдяки технічному прогресу в галузі аудіо – візуальних технологій танці стали більш переосмисленими і розвиненими, бо саме цей розвиток дав хореографам і постановникам поштовх для створення більш складних, інноваційних і вражаючих постановок.

Багато танцювальних стилів завдячують своєму активному розвитку саме технологічному прогресу, серед цих танців є і хіп-хоп, латиноамериканські і бальні танці, модерн, танець живота, контемпорарі, брейк-данс та інші.

Хореографічне мистецтво взагалі ніколи не стоїть на місці, воно постійно розвивається, перетворюється та набуває нових форм. Новітні тенденції з'являються також від впливів різних народних або національних культур, а їхнє поєднання в одній постановці надає танцю особливої виразності, унікальності і свіжості для сприйняття глядачем[23, 185]. Нові ритми та жанри танцювальної музики дають постійний розквіт у галузі танцювального мистецтва.

Крім того, мають великий вплив на розвиток танцювального мистецтва й зміни в суспільстві і культурі. Танець все частіше використовується не тільки для

створення мистецьких постановок, але й як спосіб поліпшення фізичного, емоційного та психічного здоров'я людей.

У даний час все більше людей спрямовують свою увагу до танців на партері, колективних та соціальних танців, що сприяє розвитку нових хореографічних форм. Танцювальне мистецтво вже давно стало платформою для політичних, соціальних і культурних проєктів, у тому числі сприяють підвищенню свідомості щодо зміни клімату, екології, рівності прав та відсутності дискримінації у суспільстві. Адже розвиток танцювального мистецтва у XXI столітті є не лише продовженням традицій, але й інноваційною платформою для усіх культурних проєктів [1, 83].

З'ясувавши, які існують характерні особливості та чинники для розвитку танцювального мистецтва у XXI столітті ми можемо розглянути і охарактеризувати новітнє танцювальне мистецтво Італії. А також стилі і їх особливості, які більше всього притаманні сучасній італійській танцювальній школі з уподобаннями місцевих жителів.

Хореографічна культура Італії складається із давніх народних традицій і нових напрямків та стилів танцювального мистецтва. У XXI столітті в Італії поширені різні стилі танцю такі як: балет, джаз, спортивні танці, латиноамериканські танці, контемпорарі, модерн, хіп-хоп і брейк-данс.

Балет. Сучасна італійська балетна школа являє собою динамічний і різноманітний світ. Найбільша кількість балетних шкіл і театрів, які здобули велику популярність в Італії, знаходиться у Римі, Флоренції, Мілані та Лічче. Класичний балет в сучасній Італії залишається дуже популярним і має величезну кількість прихильників. Більшість балетних труп в країні мають у своєму репертуарі шедеври класичного балету, такі як Лебедине озеро, Лускунчик, Ромео і Джульєтта і багато інших.

Найвідомішим італійським балетним театром є Ла Скала в Мілані, він став відомим своїми незабутніми виставами і великою кількістю балетних постановок і танців. Цей театр займається створенням і розвитком класичного балету з початку свого існування, і донині вони дбайливо зберігають свої класичні

вистави у репертуарі. Труппа балетної школи Ла Скала відома своєю високою якістю навчання та розвитком молодих талантів. Наразі компанія має дуже потужну труппу, що впевнено крокує в різних напрямках розвитку мистецтва танцю [17, 118].

Окрім цього, в Італії існують й інші великі балетні компанії, такі як Атербалет, Національна фундація танцю, MaggioDanza та змішані труппи. Вони запрошують танцівників з усього світу для створення прекрасних і професійних вистав. Нові ідеї, змішування стилів в сучасному класичному балеті та експериментальні постановки також активно розробляються в країні. Наприклад, компанія MaggioDanza намагається поєднувати класичний балет із сучасним танцем, а сучасні балетмейстери будують свої вистави на межі музики, поезії та інших форм сучасного мистецтва[7, 36].

Отже, класичний балет зберігається в репертуарі багатьох італійських театрів і все ще залишається дуже популярним серед глядачів і танцівників. Але поруч з ним в Італії існують й численні експериментальні танцювальні проєкти, які намагаються зберегти цей жанр на сучасному рівні та розвивати його в нових напрямках. Таким чином, сучасна балетна сцена в Італії відкриває перед танцівниками різноманітні шляхи для прояву власної творчості і експериментування з новими ідеями.

Латиноамериканські танці – це група танців, які були створені і почали розвиватися в Латинській Америці. Вони включають в себе різноманітні стилі, такі як сальса, ча-ча-ча, румба, джайв, пасодобль, танго. Всі вони мають давню історію і велике культурне значення, а також характеризуються експресивністю, харизматичністю, виразністю і інтенсивністю виконання[16, 85].

Сучасні латиноамериканські танці стали популярними в усьому світі, але найбільшої популярності вони здобули у європейських країнах і США. Ці танці мають величезну кількість фанатів і любителів, які вивчають їх для розваг і занять спортом. Латиноамериканські танці дуже популярні і в сучасній Італії. Тут вони стали популярними в середині XX століття завдяки виставкам, фестивалям і танцювальним турнірам[23,187].

З того часу вони посіли головне місце серед танцювальних стилів у вподобаннях професійних танцівників і любителів. У наш час в усіх італійських регіонах є велика кількість клубів та шкіл. Вони пропонують професійне вивчення латиноамериканських танців, а у кожному місті є багато груп танцюристів, які регулярно беруть участь у національних і міжнародних конкурсах[25, 67].

Італійці дуже люблять латиноамериканські танці за їх артистизм, енергетику та чуттєвість. Під час виконання цих танців танцюристи мають вправно володіти своїм тілом та контролювати кожен свій рух. А також транслювати емоції, відчувати партнера і наповнювати себе, глядача чи вболівальника гарним настроєм і позитивом.

Модерн – це стиль сучасного танцю, що з'явився на початку 20го століття. Серед характерних ознак цього стилю – експресивний вираз танцюриста, виконання танців у супроводі сучасної музики, використання нестандартних рухів, позицій, а також специфічна танцювальна техніка з умовно–м'язовими лініями. Танцюристи можуть виконувати сольні чи масові хореографічні постановки, які можуть передавати внутрішній стан танцюристів і відповідати загальній концепції композиції [4,32].

Особливості танцю модерн полягають у застосуванні натуральних, нехарактерних для класичних танців рухів. Головними складовими танцю в цьому стилі є вільне виконання, експресивність, внутрішня змістовність та імпровізація. Танцюристи використовують різні техніки розтягування, напруження та розслаблення м'язів, щоб створити емоційне, мімічно – характерне експресивне виконання[1, 84].

Рухи під час виконання не повинні виглядати механічно або скуто, вони повинні бути природними і органічними, взаємодіяти з музичною основою та іншими візуальними компонентами сцени. Також, часто можуть використовуватися розтягування з великою амплітудою і спуски на підлогу, вони підкреслюють гнучкість та професійну майстерність виконавця[29, 44].

Крім того, танцівники використовують просторові рухи й імпрровізацію, щоб створити унікальне виконання кожного танцю. Модерн не включає у себе стандартні та класичні рухи, танцюристи часто використовують різні комбінації з інших стилів або ж додають свої особисті ідеї в танець. Він немов прагне передати сучасний світ разом з його ритмами і настроями, що робить його дуже емоційним та вражаючим.

Через популярність цього стилю в Італії існує багато танцювальних шкіл і студій, які пропонують навчання за цим стилем. Окрім цього, в країні проводяться різноманітні танцювальні фестивалі, такі як Venice Biennale Dance, RomaEuropa Festival, Oriente Occidente Dance Festival, під час яких виставляють на огляд глядачам найсучасніші танцювальні вистави в стилі модерн від зарубіжних та італійських танцюристів[11, 126].

Контемпорарі – це танцювальний стиль, який поєднує в собі рухи балету, джазу і сучасного танцю. Він зародився в 1950-х роках в США та став одним з найпопулярніших танцювальних стилів у світі. У контемпорарі використовується широкий спектр емоцій та виразів, а також свобода і імпрровізація у рухах. Танцюристи використовують всю свою рухливість та гнучкість для того, щоб передати певну ідею чи емоцію [22, 130].

Цей стиль постійно еволюціонує та змінюється, включаючи в себе елементи інших танцювальних стилів і може бути представленим в сольних постановках й групових виступах. Контемпорарі в Італії є одним з найпопулярніших танцювальних стилів. Цей танець отримав широку популярність в країні завдяки відомим міжнародним та місцевим танцювальним компаніям, які відтворюють свої вистави в італійських театрах, клубах і змаганнях.

Крім того, Італія є хостингом різних міжнародних фестивалів з контемпорарі – наприклад, Urban Dance Festival в Римі або Ex Novo Dance Festival в Палермо, тож цей стиль має значний вплив на культурні і мистецькі вподобання жителів країни[17, 90].

У цій розвиненій країні використовують різні форми танцю контемпорарі, це залежить від рівня складності рухів, емоційної виразності і поєднання з іншими танцювальними стилями, частіше всього такими як джаз, балет та афроджаз.

В Італії успішно працюють відомі танцювальні компанії, учасники яких виконують танець контемпорарі на світовому рівні. До таких компаній відносяться Spellbound Contemporary Ballet, Virgilio Sieni Company, Aterballetto та міжнародна компанія Tanztheater Wuppertal Pina Bausch, яка територіально і документально знаходиться в Німеччині, але постійно працює та приймає у себе артистів з Італії[24, 286].

Танець контемпорарі має декілька особливостей, які роблять його різноманітним та захоплюючим для танцівників і глядачів, ось кілька з них:

1. Багато метафор та емоцій. Контемпорарі – це не тільки фізичне виконання рухів, а й вираження думок і щирих почуттів через танець. У цьому стилі широко використовуються метафори та символіка, яка допомагає передати певні ідеї та емоції.

2. Важливість простору та часу. У цьому танці використовуються різноманітні техніки, що дозволяють танцювальній команді досліджувати різні просторові і часові можливості танцю. Це можуть бути багатошарові композиції з використанням проміжків у часі та просторі, або статичні моменти, коли танцівники «завмирають» у позах, щоб передати певні емоції.

3. Вільний стиль. У контемпорарі немає жорстких обмежень щодо стилю та форми рухів. Танцювальні композиції можуть бути дуже експериментальними та інноваційними, змішуючи елементи різних танцювальних стилів.

4. Використання музики. Контемпорарі може бути танцювальним стилем, який використовує музику різних жанрів та стилів, живу музику, електронну, звукові ефекти та перкусію. Або ж взагалі виконуватись у тиші. У контемпорарі музика не завжди буде звучати в такт рухів танцівників, а може бути включена виставою й в інший спосіб [19,126].

5. Танець також відомий своєю унікальною технікою. Танцівники часто використовують техніку акробатики та балету, а також контроль над своїм диханням та важкими рухами.

Усі ці особливості роблять контемпорарі дуже цікавим і яскравим для глядачів й самих танцюристів. Цей стиль танцю відкриває безмежні можливості для творчості та експериментування в танці. Контемпорарі в Італії важливий та розповсюджений хореографічний вид мистецтва, який має значний вплив на мистецьку, танцювальну і національну культуру країни.

Джаз як самостійний танець має свою власну історію та стиль. Джазовий танець зароджувався і формувався у США в першій половині 20го століття, коли почали розвиватись джазові гурти та музичні клуби. Танцюристи використовували ритмічні та вільні рухи, які були характерні для джазової музики [14, 257].

Сьогодні джаз є популярним у хореографії та музичних клубах, як один із стилів сучасного танцю, який поєднує у собі традиційну техніку та елементи імпровізації. У мистецтві чарівної країни цей стиль став дуже популярний і знайшов своє місце в танцювальному світі, а темпераментні італійці люблять танець джаз з багатьох причин.

По – перше, джазовий танець – це дуже стильний танець, який здатен втілити в собі елегантність та грацію, але дозволяє танцюристам виразити свою індивідуальність, творчість. По – друге, джазовий танець є частиною американської культури, яка завжди була дуже популярною в Італії. Тому, для італійців джаз не тільки танець, але і спосіб пізнання й прийняття культурних цінностей та відображення свого власного стилю життя [14, 255].

В Італії джазовий танець можна зустріти на змаганнях, фестивалях та в танцювальних школах. Джазовий танець включає в себе багато оригінальних елементів, які роблять його унікальним і неповторним. Основними особливостями стилю є джазовий ритм музики та інтенсивний темп, а ще рухи, які виражають індивідуальну креативність танцюриста[16, 79].

Джазовий танець є унікальним не лише через його стиль, але і через використання оригінальних кроків, підводок та підстрибувань. Вражає цей стиль й своєю комплексністю. Джаз – це комплексний танець, що включає в себе багато елементів, таких як технічні кроки, акустичні постановки, імпровізацію та емоційні вирази. Також цей стиль має багато жанрів (форм) таких як: модерн-джаз, фанк-джаз, фолк-джаз, афро-джаз, блюз-джаз, стріт-джаз, а також чарльстон і твіст. Тож, така різноманітність і особливості танцю джаз дозволяють йому запалювати та надихати танцюристів у всьому світі[12, 91].

Популярними в Італії є й *урбан танцювальні стилі*, такі як: паппінг, електронна танцювальна музика, тверк, крамп, джеркінг, хаус, шафл, але найпопулярнішими є хіп-хоп і брейк-данс.

Хіп-хоп – це ціла культура, яка включає в себе музику, танці, мистецтво та моду. Хіп-хоп – це один з найбільш популярних стилів сучасного танцю. Він з'явився серед молоді в районі Бронкс у Нью-Йорку в 1970-х роках і швидко поширився у всьому світі. З тих пір, хіп-хоп став не лише формою танцю, але й культурою, яка відображає реалії життя у бідних районах американських міст [6,153].

Хіп-хоп включає в себе елементи репу, ді-джеїнгу та брейк-дансу. Танцюристи, які виконують хіп-хоп роблять це з виразністю і ритмічністю, що робить їх виступи неперевершеними. У сучасному світі, хіп-хоп танець став популярний не лише в середньому класі американських міст, але і в багатьох країнах світу, не виключенням стали й країни Європи.

Він став складовою частиною танцювальних конкурсів, батлів, виступів, рекламних роликів і багатьох інших заходів. Хіп-хоп є популярним в Італії, тому що жителі країни вважають хіп-хоп культурою, яка зосереджена на виразності, індивідуальності та спонукає до дії і самовираження, що дуже близько до їх власної культури та національного духу[26, 173].

Брейк-данс з'явився також в Нью-Йорку в 1970-х роках, як спосіб вираження для молодіжного культурного руху. Це динамічний танець з використанням складних рухів ніг, тіла і рук, який включає в себе складні

комбінації, акробатичні рухи та фізичну майстерність, скручування тіла, підкидання, обертання й інше[10, 170].

Брейк-данс часто виконується на бітбоксах або інших ритмічних звуках, зазвичай створюваних за допомогою драм-машини, семплів та ритм-машин. Цей танець вважається важливою частиною афроамериканської та латиноамериканської культур, а також звичайної молодіжної культури в цілому.

Цей стиль став надзвичайно популярним та поєднав у собі сміливість, творчість, оригінальність і самовираження. На сьогоднішній день в Італії є багато фестивалів та конкурсів, які присвячені цьому видовищному стилю танцю. Але головне досягнення цього стилю полягає в тому, що на Олімпійських іграх в Парижі 2024 року брейк-данс буде вперше внесений до медального заліку [23,186].

Спортивні (бальні) танці є одними з найпопулярніших видів спорту у всьому світі. Вони поєднують у собі грацію, координацію, швидкість, техніку та витонченість рухів. Учасники змагаються у кількох категоріях, залежно від рівня досвіду та віку. Необхідно усвідомлювати, що спортивні танці – це спорт та мистецтво, яке вимагає від партнерів фізичної підготовки, певних навичок та вміння працювати в команді (парі)[25, 54].

Спортивні танці поділяються на дві програми: **стандартна** в яку входять такі танці, як вальс, танго, фокстрот, квікстеп і віденський вальс та **латиноамериканська** програма, яка включає в себе танці, такі як самба, ча-ча-ча, румба, джайв і пасодобль.

Змагання проходять на різних рівнях, від регіональних до світових. На міжнародному рівні найпрестижнішими вважаються Чемпіонат Світу, Чемпіонат Європи, Blackpool Dance Festival (Велика Британія), а в Італії одними з найвідоміших конкурсів є Italian Open Championships та Dancing Italy. Також, спортивні танці визнані Міжнародним Олімпійським Комітетом як кандидат в олімпійські види спорту [26,127].

Оцінювання відбувається судьями згідно правил системи «Скейтинг» за такими критеріями, як музикальність та музичні інтерпретації, ведення і

взаємодія в парі, виразність, харизма та показ характеру танцю, композиція, костюми, технічна майстерність і технічно – парна майстерність.

В Італії також танцюють бальні танці на вулицях та площах великих міст, таких як Рим, Флоренція та Венеція. Це є частиною італійської культури та традицій, які відображаються в історії та мистецтві країни.

Абсолютно всі зазначені стилі постійно розвиваються та змінюються, щоб відображати сучасні тенденції і розвиток культури, а напрямки танцювального мистецтва відрізняються своєю винятковістю, унікальністю та різноманітністю, що робить танцювальну культуру Італії однією з найбільш цікавих в світі[1, 82].

Розвиток і формування танцювального мистецтва залежить від багатьох факторів, серед яких:

1. Культурні впливи: танець є частиною культури кожної нації, тому культурні течії і особливості можуть впливати на формування танцювального мистецтва. Хореографічне мистецтво відображає традиції, звичаї, релігійні обряди та інші елементи культури.

2. Технологічний розвиток: нові технології сприяють створенню новітніх танцювальних ідей і форм. Інтернет та соціальні мережі забезпечують можливість знайомства з різними культурами і стилями танцю.

3. Соціальні та політичні зміни: соціальні та політичні зміни можуть впливати на танцювальне мистецтво через те, що вони впливають на настрої та смаки й уподобання людей.

4. Індивідуальність та техніка: розвиток техніки та індивідуальності танцівника впливає на формування танцювального мистецтва і танцювальних стилів.

5. Музика: музика є однією з важливих складових танців. Створення різних музичних жанрів, методів їх виконання та ритмів безперечно впливають на стиль танцювання[19, 291].

Хоча ці фактори мають вплив на розвиток танцювального мистецтва, кінцевий результат все одно залежить від креативності балетмейстерів, виконавців та композиторів, які здатні створювати нові танцювальні тенденції.

Висновки до першого розділу

1. Проаналізовано, що культурна спадщина Італії – це синергія впливу багатьох факторів: від історичних подій, економічних коливань, географічних особливостей до урбанізації міст і мистецьких сплесків у різні часи. Всі ці аспекти внесли великий вклад у розвиток і формування культурних особливостей Італії. Розвиток хореографічного мистецтва цієї унікальної країни в численних випадках залежав від уподобань населення.

З народної культури взяли початок різноманітні італійські танці, такі як: гальярда, бергамаска, павана, тарантела та інші, а вишуканість італійців в епоху Ренесансу стала поштовхом для створення такого унікального і одного з найскладніших видів сценічного мистецтва – балету. Стрімке зростання популярності Італії як туристичної країни вносило помітні корективи у інтереси італійців через зацікавленість естетичними уподобаннями, хореографічними стилями та народними здобутками інших країн.

2. Досліджено, що кожна провінція і регіон Італії має свої унікальні риси, які відображають національний характер та культуру. Розвиток і вклад танцювального мистецтва кожного регіону країни був досить значним і вагомим для загальної культури Італії. Основними відмінностями у танцювальному мистецтві є темп, характер, стиль, одяг та традиції. Виявлено, що у північних регіонах переважає розміреність, спокій, стриманість, а у південних провінціях енергійність, темпераментність та розкутість.

Загалом, танцювальне мистецтво є проявом національної культури, яке чітко відображає традиції кожного регіону, хоча вони й мають свою специфіку і особливості, але усі вони мають одну спільну рису – любов до життя та широкі посмішки, які ніколи не зникають з обличч танцюристів.

3. Визначено, що основними факторами для розвитку танцювального мистецтва Італії у XXI столітті є: культурні впливи, технологічний розвиток, соціальні та політичні зміни, індивідуальність і техніка виконання, музичні вподобання. Сучасними стилями, популярними на сьогоднішній день в Італії є

балет, спортивні танці, латиноамериканські танці, модерн, контемпорарі, джаз, хіп-хоп і брейк-данс. Всі вони мають свої танцювальні та музичні характерні особливості.

Новітні танцювальні тенденції з'явилися під впливом різних культур. Об'єднання різних культурних стилів надає танцю унікальності, виразності, свіжості для сприйняття глядачами, а нові ритми та стилі танцювальної музики викликають постійний розквіт у галузі танцювального мистецтва.

РОЗДІЛ 2. Художні особливості хореографічної постановки «Вогонь любові, що ніколи не згасне» у контексті кваліфікаційної роботи
«Хореографічний калейдоскоп сучасної Італії»

2.1. Ідейно-тематичний аналіз хореографічного твору

Тема: Зародження палкого кохання через пізнання культури та традицій країни, що поєднує серця.

Ідея: Взаємне кохання чоловіка та жінки, виникнення взаємної довіри у парі через полум'яну пристрасть один до одного.

Надзавдання: Віра в те, що будь які перепони та особисті страхи руйнуються перед силою справжнього кохання. А труднощі у взаєминах вирішуються тоді, коли є впевненість у своїх діях і щире бажання бути разом.

Конфлікт: Страхи перед труднощами, які виникають у тільки створеної пари, що потребують зусиль з обох сторін. Проблеми взаєморозуміння у закоханих через різність менталітету та світогляду кожного.

Наскрізна дія: Шлях героїв від недовіри і страху до взаєморозуміння і безмежного кохання є довгим та складним процесом, який вимагає від них багато зусиль і терпіння. Унікальність кожної людини разом з її минулим та набутим досвідом потребує простору для вираження індивідуальних особливостей.

Жертовність юнака та його готовність зануритись в культуру країни обраниці, пізнавати її ментальність і стати частиною цієї країни заради неї є великим кроком для щастя в їх спільному майбутньому. Часто цей час буває складним через невпевненість у правильності прийнятих рішень та важкість світосприйняття поглядом сторонньої людини.

Це і є процесом перетворення взаємин між людьми, коли вони навчаються розуміти один одного, довіряти і відкриватися один для одного. Нетривала розлука в парі може бути випробовуванням для перевірки міцності їх стосунків. А взаєморозуміння, підтримка і довіра допомагають розв'язати будь які конфлікти, зламати бар'єри між людьми поєднавши їх на все життя. Зробити

взаємовідносини пари більш глибокими та значущими. Наслідком цього буде впевненість, що вогонь їх любові вже ніколи не згасне.

Час дії: Дії відбуваються на початку XXI століття.

Місце дії: Італійська республіка. У регіонах: П'ємонт (у підніжжя Італійських Альп), Ломбардія (у прогресивному місті Мілан), Сицилія, Лігурія (провінція Генуя).

Форма: Хореографічні мініатюри сюїтної форми. У постановці наявні малі форми (дуетні хореографічні мініатюри) та ансамблеві танці (великі танцювальні форми). Вони запропоновані окремо, як самостійні хореографічні композиції. Основна мета полягає в тому, щоб за короткий час передати глядачу якнайбільше емоцій, певних настроїв, а також подій, які пролонговані у часі.

Стиль: В хореографічній постановці були використані такі стилі танцю як контемпорарі, модерн та італійський народний танець.

В **контемпорарі** важливу роль відіграє контакт між партнерами з використанням партнерських підтримок та підводки під час виконання різних елементів. Танцівники можуть експериментувати з різними рухами і формами, використовувати імпровізацію та інші техніки, щоб виразити свої почуття і емоції через рух та тіло. Також, у контемпорарі активно використовуються елементи театральної пластичності та акторської гри.

Хореографічний стиль **модерн** був втілений мною в ансамблевому танці, з використанням чітких, рівних та ламаних ліній. А також різких та експресивних рухів з фіксацією кінцевих позицій. Особливістю цього стилю в моїй постановці є неонові акценти та зміна освітлення сцени для виділення силуетів танцівників. Характерною рисою є динаміка розвитку, напруженість та емоційність.

Італійський **народний танець** у постановці представлений Тарантелою. Виконується без соліста. Поділений на чоловічу, жіночу та спільну частини. Є безсюжетним танцем і несе виключно дивертисментний характер. Допомогає розкрити ідею й наскрізну дію постановки.

Жанр: Сучасний танець. Основними характеристиками цього жанру є: рухливість, експресивність, динаміка, імпровізація та експериментальність.

Сучасний танець має велику популярність серед молоді, і передбачає нестримну енергію та використання всіх можливих частин тіла при виконанні різноманітних рухів та комбінацій.

Лібрето

Підніжжя Італійських Альп. Захід сонця. Дівчина сумна, розгублена, самотня й розчарована в коханні. Вона вважає, що більше не здатна довіряти, та її знаходить він – сильний, впевнений, відважний та могутній чоловік.

Вони родом з різних світів, дивні здалеку, аж ось, їхні душі зіткнулися. І враз, спалахнув між ними вогняний блиск. Темпераментна італійка володіла неймовірною вродою. Її очі були як діаманти, що світилися у промінні сонця, але серце було крижаним.

Юнак з ніжністю запросив її на танець сподіваючись, що зможе переконати дівчину в щирості своїх почуттів та завоювати довіру. Вона погодилася і поєдналися серця у цьому танці. Їх дихання було переривчасте, а серця стискалися у грудях і тихо опускалися від страху в п'яти.

Вони й хотіли б змінитися, згадати про любов і тепло, проте, страх перед відмовою та недовіра заганняє їх у коло. Вона відступається відштовхуючи його. Але він підтримує її своєю наполегливістю і їх танець продовжується. Вона в його обіймах забуває про все.

Навіть, коли її огортає хвиля сумніву він знаходиться поруч з нею, щоб додати сили та впевненості. Він бажає її розуміння про те, що йому не потрібно нічого окрім їхнього кохання.

Розтанули серця. І тільки крок, щоб знову розпочати танець. Він промовляє мовою тепла й любові. Кроки стали м'якішими, але в той час й більш впевненими, руки обіймали одне одного, і вони рухалися в такт мелодії, створюючи спогади, які їм запам'ятовувались. Їх серця почали битися в унісон усвідомивши, як довго вони шукали одне одного.

Вони танцюють далі, більш сильними ніж раніше. Кохання наповнює їх бажанням і вірою, а душі врешті-решт переплітаються. Але чоловік починає

розуміти, що різна ментальність не дає йому змоги зрозуміти її, пізнати склад її душі.

Саме тому, він приймає мудре рішення вирушити на пошуки культурних осередків в яких він сподівається пізнати етнографію та культуру її рідної країни. Вони розбіглися в різні сторони, але їх серця однаково залишилися сплетеними.

Виставка сучасного мистецтва в Мілані стала першим культурним центром для чоловіка в регіоні Ломбардія. Це місце в якому кожної миті оживає мистецтво та вдало поєднується з історичними пам'ятками архітектури міста. Живі скульптури створювали неймовірну атмосферу, немов прокладаючи шлях до історичного минулого країни. Але, одразу після цього, юнака поглинає яскраве, бурхливе й трохи божевільне життя.

Засліплений яскравістю неонового світла, він губиться у своїх почуттях від різноманітності побаченого. Його захоплює розкутість місцевого населення, їх відкритість до всього нового, сучасного, інколи не зрозумілого, але дивовижного. Чоловік починає розуміти експресивність і легку шаленість, яка притаманна його обраниці й продовжує свою подорож на південь країни.

У пошуках традицій та бажанні краще пізнати культурну спадщину Італії він потрапляє на острів Сицилія. Вузькі вулички міста були наповнені ароматами смачної їжі, а на стародавніх площах лунали звуки гітари й тамбурина.

Зацікавлений легендами, якими оповіті італійські народні танці чоловік долучається до корінних містян у виконанні тарантели. Цей танець, ще у сиву давнину, танцювали всі італійці лікуючись від укусів тарантулів. А в наш час без цього бадьорого танцю не можна уявити жодного італійського весілля, застілля, родинного вечора та національного свята. Запальні і енергійні танці запалили вогник любові у серці чоловіка до культури та традицій цієї дивовижної країни.

Окрилений та натхненний, не гаючи часу, він відправляється в Геную де на березі Лігурійського моря вже чекає його кохана. Вона пройшовши через довгу розлуку сумує за коханим та розуміє, що саме він є тим єдиним чоловіком.

Вони зустрілися і знали, що це було початком завжди разом. У пари з'явилася впевненість, що це кохання, яке зможе подолати усі перешкоди. І тепер вони танцюють не під музику, а в нотах найкращої мелодії світу – своєї любові, цінуючи дарунок кохання, який отримали один від одного.

Те, що було випробуванням, стало ниткою довіри, яка зміцнює кохання. Він і вона довіряють та кохають ніжно. А танець їх кохання триває назавжди і милує очі тих, хто не вірив в чудеса. Головним щастям для них стала можливість запалити вогонь любові, що вже ніколи не згасне.

Дійові особи та їх характеристика

Він (Юнак) – вірний, хоробрий, сильний та мужній українець. Темноволосий і кароокий, має приємну зовнішність, високий зріст і сильну фізичну статуру. Його характерною рисою є впевненість у собі, а темперамент відзначається прямою, чесністю і відданістю.

Юнак завжди готовий брати на себе відповідальність, щоб захистити своїх близьких. Він завжди намагається легко долати життєві труднощі, швидко знаходити рішення в складних ситуаціях. Юнак знає, що він готовий діяти та боротися за свої ідеали та переконання. Водночас з тим, він турботливий, лагідний та терплячий, коли це необхідно. Цей чоловік прагне знайти своє місце у світі і своє щастя, будучи ідеальним партнером та прикладом для наслідування.

Вона (Дівчина) – молода італійка, чарівна і загадкова, приваблива як весняна квітка. Тендітна дівчина обдарована стрункою фігурою, а риси її обличчя сяють природною красою. Любов до безмежної емпатії і турботи про ближніх відчувається у кожному русі та слові, що робить її ще більш привабливою. Вона є людиною із чарівною вродою та чистою душею.

Впливом виховання в італійських традиціях є її надмірна емоційність та темпераментність. Але, часто ці риси навпаки привертають увагу і витісняють будь-яку несхожість. Її чуттєві очі сповнені милосердя та співчуття. Дівчина завжди бажає іншим щастя і готова кожен день допомагати та підтримувати своїх

близьких людей. Дарує всім ніжну і ласкаву посмішку надихаючи всіх своїм неповторним виглядом.

2.2 Композиційно-архітектонічна будова хореографічної композиції

Хореографічна драматургія постановки

Експозиція: Безлюдне підніжжя італійських Альп. Чарівний захід сонця. Біжить дівчина чарівна і тендітна, як весняна квітка. Не зважаючи на її запальний характер зараз вона відчуває себе розгубленою і самотньою. А її серце стало немов крижане. В розпачі й сльозах вона зупиняється, не очікуючи вже нічого.

Але з'являється він – чоловік, що змінить все її життя. Окутавши дівчину своєю увагою сильний та впевнений юнак запрошує її до танцю. Розтанули серця. Пара стає немов одне ціле. Їхні кроки стали м'якішими, але в той час й більш впевненими. Прекрасна італійка відчуває опору і підтримку.

А він, захоплений її красою та щирістю готовий на все заради неї. Їх відносини поступово наповнюються довірою. Юнак та дівчина радіють своїй випадковій зустрічі та крокують назустріч своєму щастю. В кожному русі відчувається, що довіра стає сильнішою, а кохання зміцнюється. Вони танцюють, наповнюючи душі одне одного радістю і теплом.

Зав'язка: Італійка дуже експресивно та палко сприймає всі залицяння юнака. Раптом, її охоплює страх, піддавшись цій емоції красуня відштовхує коханого. Він намагається переконати її в щирості своїх почуттів, а вона відступається від нього, бо не бачить в ньому такої важливої для неї емоційності. Юнак підтримує її своєю наполегливістю, але розуміє, що різний менталітет заважає досягти їм повного взаєморозуміння.

Саме тому, він вирішує взяти на себе відповідальність та відправитися у подорож її рідною країною, щоб пізнати культуру, спосіб життя, традиції й ментальність італійського населення. Вони танцюють розуміючи, що попереду їх чекає досить тривала й важка для них обох розлука. Та їх серця однаково

залишаються сплетеними. До них приходять всі, хто хоче підтримати пару у цю непросту для них мить та проводжають юнака у путь.

Етапи розвитку дії:

I ступінь. Юнак прибуває у північний регіон Ломбардія в урбанізоване, стильне та ультрасучасне місто Мілан. Тут він потрапляє у справжній вир емоцій. Його поглинає божевільний ритм міста. Виставка сучасного мистецтва стає першим культурним відкриттям для юнака, де мистецтво оживає на його очах. Молодий чоловік захоплений поєднанням сучасного й історичного в одному місці. Прогресивні італійці зачаровують хлопця своїм баченням культури. Захоплений усім, що відбувається він вирішує долучитися до цього чарівного дійства.

II ступінь. Участь у перформансі засліплює молодому чоловіку очі, він губиться в своїх думках і почуттях. Яскравість миготливого світла немов навмисно відволікає його від важливого. Він не може зосередитися на одній дії, навколо щохвилини відбувається щось цікаве та фантастичне. Юнак починає розуміти експресивність, нетерплячість та легку шаленість, яка притаманна його обраниці і мабуть всьому італійському населенню. Отримавши від цього неймовірного регіону частинку несамовитої енергії хлопець вирушає на острів Сицилія тепер вже у пошуках давніх традицій.

III ступінь. Потрапивши на вузьенькі вулички стародавнього міста юнак відчуває запахи смачної їжі, що доносяться до нього з усіх куточків. А місцеві жителі розповідають легенди свого регіону. Найбільше чоловікові припала до вподоби та здивувала легенда, якою був оповитий танець – «Тарантела». Він з радістю вирішив навчитися майстерності виконання цього старовинного танцю. Вправно взявши до рук тамбурина, підстрибуючи з ноги на ногу всі пішли у танок. Темпераментні італійці розуміються на розвагах.

Вони танцювали в парах, допоки запальні і енергійні чоловіки не захотіли продемонструвати свою майстерність. Подивившись зі сторони на своїх чоловіків жінки вирішили теж похизуватися своїми вміннями. Чарівні звуки тарантели лунали так жваво, що все більше й більше жителів збиралося на

величній площі, долучаючись до спільного танцю. До самої ночі бадьорі та пристрасні італійці проводили час у забавах та танцях. Разом з ними розважався і юнак, що був вражений традиціями й національним колоритом цієї країни. Та вже на світанку знову вирушив у дорогу, на зустріч до своєї коханої.

IV ступінь. Генуя. По піщаному узбережжю біля Лігурійського моря йде вона. Стурбована але замріяна дівчина вдивляється у захід сонця очікуючи на свого коханого. Чарівна італійка після тривалої розлуки зі своїм коханим думає тільки про те, що вона зробила б все, що завгодно тільки б він якнайшвидше опинився поруч з нею. Щоб розрадити себе та відволіктися від довгого очікування вона починає танцювати мріючи, що до неї вже скоро приєднається її юнак.

Кульмінація: З'являється він. Вони доторкнулися руками одне до одного і в ту саму мить їхні серця сплелися навіки, щоб вже не розлучитись ніколи. Що було для пари випробуванням, стало ниткою довіри, яка зміцнює кохання, як і їх танець. Вона розтанула в його обіймах та відчуттях цілковитої довіри. Дівчина під час танцю помічає всі зміни, які відбулися у молодого чоловіка. Подорожуючи він зміг розкрити свою вроджену харизматичність та наповнити свій характер більшою палітрою емоційності. Нарешті, пара досягла взаєморозуміння про яке вони мріяли.

Розв'язка: Кохання зароджується з довіри. Її становлення та пошук взаєморозуміння в стосунках між чоловіком і жінкою вимагає багато взаємних зусиль. Безпосередньо враховуючи потреби у взаємній підтримці, чесності, допомозі, чуйності, повазі та довірі.

Легко і швидко знайти шлях до взаєморозуміння їм допомогло пізнання культури одне одного. А випробування часом розлуки показало наскільки справжніми і сильними є почуття кохання й довіри у парі. А зустріч коханих допомагає їм розкрити всі накопичені емоції, насолоджуючись спільними моментами перебування поруч. Період їх розтавання допоміг зрозуміти парі, що вони є двома половинками одного цілого.

Юнак кружляє свою кохану, немов кохання надало їм крила. До самого світанку закохані танцюють свій танець кохання, насолоджуючись тим, що вони нарешті можуть бути поруч. Тепер, вони розуміють, що їх любов може здолати всі перепони та життєві негаразди. У юнака та дівчини з'являється бажання завжди бути разом, цінуючи дарунок кохання, який отримали одне від одного. Вони довели, що при бажанні можна запалити вогонь любові, який вже ніколи не згасне.

Таблиця 2.1

Музична драматургія

Основні частини	Назва	Такти	Хронометраж (сек)
<i>Експозиція</i>	Знайомство	28	48
<i>Зав'язка</i>	Страх та непорозуміння	58	102
<i>Розвиток дії</i>	I ступінь: Початок подорожі	40	64
	II ступінь: Участь у перформансі	80	154
	III ступінь: Сицилійські традиції	72	124
	IV ступінь: Очікування зустрічі	26	54
<i>Кульмінація</i>	Зустріч закоханих	24	46
<i>Розв'язка</i>	Віра у справжнє кохання	26	50
Усього		354 такти	10 хв. 42 сек.

Порядок та назви танцювальних епізодів

1. «Знайомство»

Знайомство глядача з головними героями. За тривалістю цей епізод триває 48 секунд. В ньому приймають участь:

- Він (Юнак) – Карась Володимир;
- Вона (Дівчина) – Cathy Yuan.

2. «Страх та непорозуміння»

Страх перед тим, що вони такі різні оволодіває дівчиною. Різниця їх світогляду та темпераменту не дає парі бути разом. Цей епізод триває 1 хвилину 42 секунди. В цьому епізоді приймають участь:

- Він (Юнак) – Карась Володимир;
- Вона (Дівчина) – Cathy Yuan.

3. «Початок подорожі»

Юнак бере на себе відповідальність та вирушає пізнавати культурну спадщину країни своєї обраниці. Першою зупинкою в його подорожі є місто Мілан де він потрапляє на виставку сучасного мистецтва. Тривалість цього епізоду – 64 секунди. В ньому приймають участь:

- Скульптура 1 – Cathy Yuan;
- Скульптура 2 – Sheyla Machado;
- Образ картини 1 – Daniel Everdan;
- Образ картини 2 – Карась Володимир.

4. «Участь у перформансі»

Юнак під враженням від мистецького життя країни вирішив глибше пізнати культурні особливості. Він вирішує прийняти участь у перформансі. Цей епізод триває 2 хвилини 34 секунди. Учасниками цього епізоду є:

- Він (Юнак) – Карась Володимир;
- Група дівчат в кількості восьми осіб;
- Група юнаків в кількості трьох осіб.

5. «Сицилійські традиції»

Пізнавши сучасність країни юнак вирушає у пошуках давніх традицій та культури Італії на сонячний острів Сицилія. Там він знаходить те, що шукав в народному танці – тарантела. Танцює її разом з місцевим населенням. За тривалістю цей епізод продовжується 2 хвилини 04 секунди. В ньому приймають участь:

- Він (Юнак) – Карась Володимир;
- Чоловіча трупа в кількості семи осіб;
- Жіноча трупа в кількості шістнадцяти осіб.

6. «Очікування зустрічі»

Дівчина ходить безлюдним узбережжям в очікуванні свого коханого. Починає танцювати, щоб відволікти себе від нав'язливих думок. Цей епізод триває 54 секунди. В ньому приймає участь:

- Вона (Дівчина) – Cathy Yuan.

7. «Зустріч закоханих»

Закохані зустрілися й водночас сплелися їхні руки і серця. Вони вирішують усі свої конфлікти й непорозуміння. У емоційно піднесеного юнака змінюється характер. Він стає більш запальним, пристрасним та розкутим. Тривалість цього епізоду – 46 секунд. В ньому приймають участь:

- Він (Юнак) – Карась Володимир;
- Вона (Дівчина) – Cathy Yuan.

8. «Віра у справжнє кохання»

Пара насолоджується одне одним у спільному танці. Вже впевнені у своїх почуттях і своєму виборі в них вселяється віра у всесильність справжнього кохання. Вони разом йдуть у щасливе майбутнє. Цей епізод триває 50 секунд. В ньому приймають участь:

- Він (Юнак) – Карась Володимир;
- Вона (Дівчина) – Cathy Yuan.

2.3. Характеристика музичної основи та сценографія хореографічного твору

Характеристика музичної основи хореографічного твору

Для перших двох епізодів була використана пісня «Let It Go» з комп'ютерно-анімаційного художнього фільму «Крижане серце». Музику і слова написали Крістен Андерсон-Лопес та Роберт Лопес. Виконала вокальну партію пісні – Ідіна Кім Мензел, американська співачка і акторка. У 2014му році пісня отримала премію «Оскар» за найкращу оригінальну пісню. «Let It Go» – це крихітний шедевр та хіт, що закликає відпустити свої страхи та проблеми [13, 154].

У пісні звучать сильні та позитивні слова, вони підкреслюють важливість відпускання чогось для того щоб звільнити себе від болю. Мелодія прекрасна та повна енергії, з можливістю легко запам'ятатися та підбадьорити будь-кого, хто відчуває необхідність змінити своє життя.

Музичний розмір – 4/4;

Темп: Andante (не поспішаючи);

Характер музики: неухильний та переможний.

В третьому епізоді звучить саундтрек до фільму «Requiem for a Dream» з такою ж назвою. Композицію виконав струнний ансамбль «Кронос-квартет». Композитором музики є Клінт Манселл – англійський композитор і музикант [13, 152]. Саундтрек став яскравим представником стилю неокласицизму. Він змушує замислитися людей про життя та цілі, яких ми прагнемо досягти. Інколи забуваючи, що досягнення будь-якої цілі має свою ціну. А також композиція закликає бути розумними у пошуку і виборі шляху яким можна досягнути бажаного.

Музичний розмір – 4/4;

Темп: Moderato (помірно);

Характер музики: експресивний, виразний, величний.

У четвертому епізоді використана музика «Bal 1» з музичного альбому «Romeo et Juliette (Les enfants de Verone)». Цей музичний альбом був випущений у 2009му році, після того, як на вісім років раніше був створений французький мюзикл «Ромео і Джульєтта».

Музику і слова для нього написав французький композитор та сценарист Жерар Пресгюрвік. До сьогодні мюзикл вже був поставлений в п'ятнадцяти країнах з перекладом на їх рідні мови. Саме ця музична композиція підкреслює сучасність та шаленість італійського народу. Композиція дуже енергійна та бадьора, вона спонукає до дій і породжує емоційний відгук у кожному хто її чує.

Музичний розмір – 4/4;

Темп: Vivo (жваво);

Характер музики: енергійний і бадьорий.

П'ятий епізод насичений італійськими народними мотивами. В ньому лунає пісня «Tarantella» у виконанні італійського композитора та виконавця Фреда Ровелли. Жваві і запальні звуки гітари, скрипки, тамбуринів одразу ж піднімають настрій усім, ніби закликаючи до танцю. Чарівні, народні італійські мотиви занурюють нас у давнину та історію цієї чудової країни.

Музичний розмір – 4/4;

Темп: Presto (дуже швидко);

Характер музики: запальний і веселий.

В останніх трьох епізодах дії відбуваються під пісню «Purple Rain», яку виконав ще у 1983му році американський співак, автор пісень, танцюрист та режисер Прінс. Ця пісня принесла виконавцю безліч нагород та стала найвідомішою за його творчу діяльність. Ця лірична та прониклива композиція окутана емоціями любові та ніжності. Довершена мелодія в поєднанні з проникливим текстом заглиблює слухачів в теплі спогади або мрії. В пісні вдало поєднані такі жанри як соул, рок і госпел.

Музичний розмір – 4/4.

Темп: Larghetto (доволі широко);

Характер музики: Баладний, ніжний та вільний.

Костюми

Сценічний костюм повинен відображати характер кожного героя, допомагаючи передати настрій і зміст танцю. Також всі костюми мають бути безпечними та зручними не обмежуючими рухи.

В представленій мною хореографічній постановці костюми підібрані з урахуванням характеристики дійових осіб та стилю епізодів проєкту.

Образи для головних героїв однакові в перших двох епізодах та трьох останніх. Вони складаються для неї з сукні світлих кольорів (білого та блакитного) з обтислим верхом та широкою, напівпрозорою спідницею нижче коліна, яка підкреслює її легкість, витонченість та грацію. Під спідницю одягнуті лосини світлого кольору для зручності та естетичності під час виконання високих підтримок (див. додаток А).

Волосся зібране в пучок для перших епізодів та розплетене для останніх, що метафорично транслює зміни, які відбулися в її внутрішньому стані впродовж постановки (звільняється від своїх страхів та всього, що їй заважає) (див. додаток Н). Взуттям можуть бути балетки або напівчешки для підкреслення роботи стопи. Макіяж легкий, що доповнює природню вроду та красу дівчини.

Образ для нього складається з футболки та штанів прямого крою, темних кольорів, що підкреслює його статуру, силу та впевненість. В останніх трьох епізодах можна додати розхристану світлу сорочку, що додатково підкреслить його надбані характеристики: розкутість, емоційність, харизматичність. Волосся має бути досить коротким та охайно зачесаним. Взуттям можуть бути джазовки або балетки чорного кольору (див. додаток Б).

В третьому епізоді артисти танцюють босоніж, а костюмами для скульптур є – повністю закриті, обтислі комбінезони глиняних кольорів, які підкреслюють форми танцюристів та їх рухи (див. додаток В). Для образів з картин закриті і обтислі комбінезони мають бути з ідентичним малюнком, повністю відтворюючи все, що зображено на відповідних їм картинах. Усі комбінезони мають містити в собі знімні балаклави того ж кольору (див. додаток Г).

У четвертому епізоді дівчата одягнуті в короткі спідниці і топи яскравих кольорів. Взуті у босоніжки для бальних танців. Чоловіки одягнуті у штани вільного крою. Верхньою частиною до них є жилети або корсети одягнені на голий торс. Взуттям можна використовувати джазовки або туфлі темного кольору (див. додаток К).

Характерною особливістю костюмів для цього епізоду є фарбування окремих елементів одягу або частин тканини неоновими, флуоресцентними фарбами, що стає акцентами при зміні освітлення. Волосся дівчат має бути зібраним у пучок, щоб не відволікати глядача від силуетів та форм.

Макіяж у танцівниць сценічний, з акцентом на очі, можна використовувати тіні яскравих кольорів, блискітки та інше. Також можуть бути додані додаткові аксесуари у вигляді пов'язок на голову, тонких або ажурних рукавичок тощо (див. додаток Д).

П'ятий епізод насичений народним колоритом завдяки костюмам, що притаманні жителям регіону Сицилія. Жінки одягнені в пишні спідниці до колін червоних та зелених кольорів. Вони доповнені фартухами, які прикрашені кольоровими стрічками. Блузки у них білі з короткими рукавами, що затягуються знизу.

Поверх них корсети темного кольору затягнуті червоними стрічками або оздоблені вишивкою. На ногах у них балетки чорного кольору та білі панчохи від стоп до колін. Голови покриті хустинами темних кольорів з льону або шовку. Макіяж сценічний, але наближений до звичайного денного (див. додаток М).

Костюми чоловіків складаються з чорних штанів до коліна. Також, штани підперезані червоними та білими поясами, їхні вільні кінці спадають з лівого боку та не мають бути нижче коліна. Знизу одягнені білі панчохи, які вгорі на зовнішніх сторонах мають китиці червоного та зеленого кольору. Взуттям є туфлі або джазовки чорного кольору. Сорочки у них білі з дутими, довгими рукавами, а поверх них чорні жилети. Костюм може бути доповнений темними головними уборами наближеними до кепі (див. додаток Л).

Реквізит

У третьому епізоді на сцені з'являється перший реквізит. Ним є три круглі пересувні платформи (тумби). Дві платформи на початку дії займають танцівники у вигляді скульптур, а на третій по центру встановлена абстрактна статуя у вигляді людини. Також на сцені розміщено дві картини розмірами два на два метри з абстрактними зображеннями з яких ніби виходять танцівники (див. додаток В).

Для четвертого епізоду на сцені залишаються три платформи. Навколо центральної платформи на якій розміщена абстрактна статуя розпочинається дія, після якої її прибирають залишивши тільки тумбу.

Для п'ятого епізоду реквізитом є тамбурини (можна використовувати й бубни) з прив'язаними до них різнокольоровими стрічками. Їх кількість має співпадати з кількістю учасників цього епізоду.

Декорації та освітлення

Декорації в моїй хореографічній постановці змінюються всього три рази, тому що для деяких епізодів декорації залишаються незмінними. Але, головною складовою частиною та особливістю декорацій є світловий екран, або світлий фон для виведення зображення через проєктор.

У перших двох епізодах присутній фон у вигляді зображення, який відображає місце де відбувається дія. Це може бути фото підніжжя гір на заході сонця. В першому епізоді дії відбуваються в помірному світлі сцени. Освітлення відповідає часу заходу сонця, який є частиною фону декорації. З початком розвитку дії світла стає більше, з'являються додаткові прожектори з проєкцією на сцену у вигляді квітів, що символізують розквіт їх кохання.

В третьому та четвертому епізоді фон змінюється на однотонні яскраві кольори, які змінюються по черзі. Та з'являється декоративна куліса з вертикально натягнутими білими полотнами. Освітлення в цих епізодах яскраве

і кольорове. Змішаний тип освітлення включає в себе світло прожекторів, які освітлюють дії, що в цей час відбуваються на сцені, а також миготливе світло і декоративну підсвітку центральної композиції. Також, в четвертому епізоді використаний прийом зміни освітлення на сині кольори для виділення неонових та флуоресцентних деталей (див. додаток Е).

Для п'ятого епізоду не використовуються декорації, або за бажанням можна вивести на екран зображення вуличок або площі історичного району італійського міста.

Освітлення звичайне сценічне фронтальними прожекторами, бажано в теплих або нейтральних відтінках. В останніх трьох епізодах в якості декорацій теж використовується світловий екран. На початку фоном є захід сонця та гори, які потім змінюються світанком (див. додаток П). Освітлення здійснюється декоративними прожекторами фіолетового кольору, які направлені та освітлюють лише периметр сцени. Додатковим освітленням сцени є світловий екран та три невеликі ліхтарі над ним (див. додаток Р).

Висновки до другого розділу

1. Розкрито ідейно-тематичний аналіз хореографічної постановки «Вогонь любові, що ніколи не згасне». Було визначено ідею, тему і надзавдання хореографічної постановки. Вони формувалися на тематиці зародження відносин між чоловіком та жінкою; виникнення і вирішення конфлікту між ними, а саме - страхів перед труднощами і проблемами із взаєморозумінням пари через різницю менталітету і світогляду. Це стало наскрізною дією композиції. Було охарактеризовано становлення міжособистісних відносин у парі з урахуванням пізнання культури та традицій Італії.

Створено лібрето, в якому були охарактеризовані дійові особи, час та місце дії. Лібрето спонукало глядача переноситися у різноманітні куточки Італії. Хореографічна постановка втілена у вигляді хореографічних мініатюр сюїтної форми. В них були використані такі стилі танцю як: контемпорарі, модерн та

італійський народний танець. Для реалізації постановки було задіяне використання малих форм (дуетні хореографічні мініатюри) та великих танцювальних форм (ансамблеві танці). Детально охарактеризовано головних дійових осіб, описано їх зовнішність, риси характеру, темперамент та особливості манери.

2. Сформульовано та обґрунтовано композиційно-архітектонічну будову творчого проєкту. Вона складається з хореографічної та музичної драматургії. Сюжетну лінію поділено на вісім епізодів, визначено їх порядок та назви. Описано та охарактеризовано кожен із них.

Для розкриття музичної драматургії було пораховано кількість тактів та тривалість епізодів і хореографічної постановки загалом. При описі порядку та назв танцювальних епізодів було зазначено імена усіх виконавців.

Охарактеризовано музичну основу та сценографію хореографічного твору. Було досліджено, проаналізовано та структуровано інформацію про музичний супровід: виконавців, зміст, музичний розмір, темп, характер. Музичний супровід вдало поєднується та доповнює характер дій, що відбуваються на сцені насичуючи епізоди додатковим емоційним забарвленням. Темп та характер музики відповідає настрою дійових осіб в певний момент часу.

Обґрунтовано вибір сценічних костюмів для всіх дійових осіб, а також реквізиту, що був використаний у творчому проєкті. Також визначені основні характеристики сценічного освітлення (його тип, колір, напрямлення). Бо саме ці фактори відповідають за загальну атмосферу та те, в якому світлі побачать танцюристів глядачі.

ЗАГАЛЬНІ ВИСНОВКИ

Під час роботи над кваліфікаційною роботою «Хореографічний калейдоскоп сучасної Італії» нами було проаналізовано велику кількість історичних, географічних, мистецтвознавчих та наукових джерел вітчизняних та зарубіжних дослідників (І. Срібняк, Т. Повалій, Д. Шариков, Ю. Сабадаш, Д. Бернадська та інші) і на основі поставлених завдань було зроблено наступні висновки:

1. Визначено, що Італія – це країна з найбільшою історичною, культурною, мистецькою та художньою спадщиною. В епоху Відродження вона була однією з найвеличніших імперій в світовій історії. Історичні та політичні події, економічний розвиток, територіальне розташування дуже вплинули на культуру цієї країни - науку та освіту, релігію, мистецтво, архітектуру, кухню та традиції італійців.

Основними чинниками та передумовами для розвитку хореографічного мистецтва цієї країни є: економіко-географічне положення, технічний прогрес, швидкість урбанізації міст, рівень масової культури країни, а також соціальні взаємодії та міжнародні відносини. З народної культури взяли початок різноманітні італійські танці: гальярда, бергамаска, сальтарелло, павана, піцціка, тарантела та інші. Культура Італії – це театр Ла Скала у Мілані, який є центром оперної культури, всесвітньо відома Пізанська башта, римський Колізей.

2. Проаналізовано, що Італія складається з двадцяти регіонів, які поділяються на сто десять провінцій. З кожним роком цих провінцій стає все дедалі більше. Танцювальне мистецтво різних італійських регіонів і провінцій мають свої характерні особливості і традиції. Ломбардія, Венето, Лігурія, Тоскана, Лаціо, Сицилія, Сардинія та інші провінції Італії є особливими своїм минулим, а деякі – сучасністю.

Так, північним провінціям Італії більше притаманні повільні стилі танців, спокійний характер, витончені та стримані рухи. Чим ближче розташований

регіон до півдня країни, тим танці стають темпераментнішими, жвавішими, експресивнішими і яскравими. Загалом, танці Італії, маючи спільні елементи, які поєднуються в загальний національний стиль, зберігають свої унікальні та неповторні риси. Вони допомагають сформулювати та відобразити національний характер і культуру кожної провінції.

3. Виявлено, що танцювальна культура Італії являє собою суміш давніх традицій та нових напрямків у танцювальному мистецтві та є інноваційною платформою для усіх культурних проєктів. У ХХІ столітті в Італії поширені різні стилі танцю, зокрема: балет, спортивні танці, латиноамериканські танці, модерн, контемпорарі, джаз, хіп-хоп і брейк-данс. Перелічені стилі постійно розвиваються та змінюються, щоб відображати сучасні світову тенденції.

Усі напрямки танцювального мистецтва цієї країни відрізняються своєю винятковістю, унікальністю та різноманітністю. Загалом, хореографічне мистецтво Італії у сучасному світі – це поєднання кількох стилів в одному танці, руйнування всіх стереотипів та загальноприйнятих канонів, свобода у виборі музичного супроводу, або ж взагалі повна відмова від нього. Кожен може знайти, або навіть створити той стиль танцю, що йому до душі.

4. Під час створення хореографічної постановки «Вогонь любові, що ніколи не згасне» було розкрито ідейно-тематичне рішення твору. Композиція втілена у вигляді хореографічних мініатюр сюїтної форми на основі написаного лібрето, що має яскраво визначену тему (*зародження палкого кохання*) та ідею (*взаємне кохання чоловіка та жінки, виникнення взаємної довіри у парі*). Висвітлено та обґрунтовано наскрізну дію (*шлях героїв від недовіри до взаєморозуміння і безмежного кохання*), надзавдання (*віра в те, що будь які перепони руйнуються перед силою справжнього кохання*) і конфлікт (*проблеми взаєморозуміння у закоханих через різність менталітету та світогляду*).

Охарактеризовано час та місце, де відбуваються події постановки, а саме: різні провінції Італії на початку ХХІ століття. У хореографічній композиції були враховані сучасні вподобання та національні традиції італійського народу. Продемонстровані характерні відмінності регіонів, які сформульовані на основі

характеристик темпераменту, ритму життя, побутових звичок, вподобань стосовно вбрання і культурних особливостей окремих провінцій.

5. Обґрунтовано композиційно-архітектонічну будову творчого проєкту. При опрацюванні хореографічної та музичної драматургії постановку було поділено на основні частини. Було розкрито і детально описано сюжети епізодів та дії, що в них відбуваються. Кожна частина отримала свою назву, а також було пораховано кількість тактів і тривалість кожного епізоду.

Детально розкрито характеристику головних дійових осіб, описано їх зовнішність, риси характеру, темперамент та особливості поведінки. Окремо було означено характеристику другорядних дійових осіб, у тому числі їхні костюми, зачіски, макіяж, аксесуари та реквізит, який був використаний у ході хореографічної постановки.

Визначено яскравість, колір і тип сценічного освітлення, що додатково створює потрібну атмосферу на сцені, а світловий екран із зображеннями має немов переносити глядача в місце, де відбуваються дії.

Загалом, нашим творчим проєктом ми мали за мету сприяти усвідомленню важливості спілкування людей різних країн і національностей з метою пізнання культурних цінностей і національних традицій. Збагачення власної культури відбувається через обмін знаннями про історичне минуле і культурну спадщину із запозиченням досвіду інших країн.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ЛІТЕРАТУРНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Бернадська Д. П. Сучасна хореографія в контексті синтезу мистецтв. Актуальні питання гуманітарних наук, 2013. № 7. С. 78 – 86.
2. Бернадська Д. П. Феномен синтезу мистецтв в сучасній українській сценічній хореографії : дис... канд. мистецтвознавства: 17.00.01. / Київський національний ун-т культури і мистецтв. К., 2005.
3. Бурліцька О. П. Еволюція італійської моделі економіки у другій половині ХХ ст.: дис.канд. екон. наук. 2004. 200 с.
4. Волчукова В. М. Методика роботи з хореографічним колективом. Основи курсу : навч. метод. посіб. / у співавторстві Бугаєць Н. А., Ліманська О. В., Тіщенко О. М. Х. : ХНПУ імені Г. С. Сковороди, 2013. С. 31-33.
5. Гаврилюк В. С. Альпи. Українська радянська енциклопедія : у 12 т. / гол. ред. М. П. Бажан ; редкол.: О. К. Антонов та ін. 2-ге вид. К. : Головна редакція УРЕ, 1974–1985. 542 с.
6. Гордій А. В. Сучасне молодіжне танцювальне мистецтво та специфіка його викладання на прикладі хіп-хоп танцю. Актуальні питання мистецької освіти та виховання, 2017. № 2. С. 149–157.
7. Зав'ялова О. К. Історія балетного мистецтва: від витоків – до початку ХХ ст.: навч. посіб. для студентів ф-тів мистецтва пед. ун-тів (спец. хореографія) та гуманітар. ф-тів ВНЗ. Суми: Мрія, 2014. 114 с.
8. Калитчак Р. Г. Італійський регіоналізм у контексті європейських інтеграційних процесів: дис... канд. політ. наук. Л., 2004. 196 с.
9. Константиненко К. Україна в італійських текстах XV – XVII століть. К., 2012. 317 с.
10. Кундис Р. Ю. Естетика та ідеологія вільного танцю. Філософія руху тіла. Молодий вчений, 2018. № 10. С. 168 –173.
11. Маркус Д. Слідами українців в Італії: [путівник]. Л.; Рим; Чікаго, 2011. 139 с.
12. Мова Л. В. Контактна імпровізація як засіб самопізнання та

самовираження. Сучасний танець. Основи теорії і практики: навч. посібник. О. Бігус та ін. Київ : Видавництво Ліра, 2016. С. 83–122.

13. Набоков Р. Г. Сценографія як просторове рішення театру масових видовищ. Культура України. Вип. 38. 2012. С. 149-158.

14. Плахотнюк О. Культурно-мистецький вплив джаз-танцю на формування модних тенденцій ХХ століття. Вісник Львівської національної академії мистецтв, 2015. № 27. С. 252–261.

15. Повалій Т. Л. Історія хореографічного мистецтва: навч.-метод. посібн. Суми, 2014. 120 с.

16. Подік Т. Розвиток ритміко-пластичних здібностей через стильове розмаїття сучасної хореографії. Кривий Ріг, 2017. 104 с.

17. Рехвіашвілі А. Ю. Мистецтво балетмейстера : навч. Посібник. К. : КНУКіМ, 2008. 199 с.

18. Сабадаш Ю. С., Нікольченко Ю. М., Пахоменко С. П. Історія культури Італії : навч. посібник ; за заг. ред. Ю. С. Сабадаш. - 2-ге вид., випр. та доп. Київ : Ліра-К, 2021. 228 с.

19. Смаглій Г. А. Теорія музики: підручник для навч. закл. освіти, культури і мистецтв. Харків: Ранок. 2013. 392 с.

20. Срібняк І. В. Італія / Italia: короткий нарис історії. Навч. посібник. К., 2011. 205 с.

21. Тимошик М. С. Українська книга і преса в Італії. К., 2015. 351 с.

22. Хендрик О. Поняття contemporary dance та композиції його хореографічного тексту. Вісник національної академії керівних кадрів культури і мистецтв, 2017. № 3. С. 128–133.

23. Хольченкова Н. Сучасний танець: основні напрями та характерні особливості розвитку. Сучасні проблеми здоров'я та здорового способу життя у педагогічній освіті, 2018. С. 183–188.

24. Чепалов О.І. Хореографічний театр Західної Європи ХХ ст. : [монографія]. Х. : Харків. держ. академія культури, 2007. 344 с.

25. Шалапа С. В. Методика роботи з хореографічним колективом:

підручник / у співавторстві Наталія Михайлівна Корисько. Ч. 1. К. :НАКККиМ, 2015. С. 35-73.

26. Шариков Д. І. Теорія, історія та практика сучасної хореографії. [Генезис і класифікація сучасної хореографії – напрями, стилі, види.]: Монографія. К.: КиМУ, 2010. 208с.

27. Шариков Д. І. Хореографія давніх еллади і риму – стилістика та виражальні засоби. Вісник Львівського університету. 2013. №. 12. С. 227-233.

28. Dyson, Stephen L. and Robert J. Rowland, ed. Archaeology and History in Sardinia from the Stone Age to the Middle Ages: Shepherds, Sailors, and Conquerors. Philadelphia. 2007. 240 p.

29. Kolb A. Current Trends in Contemporary Choreography: A Political Critique. Dance Research Journal. 2013. December. P. 31-52. URL: <http://www.jstor.org/stable/43966082> (дата звернення: 20.09.2023)

ЕЛЕКТРОННІ ДЖЕРЕЛА:

1. Сайт Парламенту Італії. URL: <http://www.parlamento.it/home> (дата звернення: 08.04.2023)

2. Сайт уряду Італії. URL: <http://www.governo.it> (дата звернення: 12.05.2023)

3. Сайт Національного інституту статистики. URL: <http://www.istat.it/en> (дата звернення: 16.04.2023)

ДОДАТКИ

Додаток А

Додаток Б

Додаток В

Додаток Г

Додаток Д

Додаток Е

Додаток К

Додаток Л

Додаток М

Додаток Н

Додаток П

Додаток Р

